

Utlåtande Rotel X (Dnr KS 2021/850)

Mer relevant än någonsin – biblioteksplan för Stockholms stad 2022-2025

Hemställan från kulturnämnden

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Mer relevant än någonsin – biblioteksplan för Stockholms stad 2022-2025,
i enlighet med bilaga 2 till utlåtandet, godkänns.

Föredragande borgarrådet Jonas Naddebo anför följande.

Ärendet

Med utgångspunkt i Vision Möjligheternas Stockholm – Vision 2040, pekar biblioteksplanen 2022-2025 ut riktningen för bibliotekets roll i att bidra till en stad som är världsledande i att leva upp till mänskliga rättigheter och barnrätt, där mångfald, innovationer, nytänkande och tillgänglighet är ledord.

Uppdraget formuleras i bibliotekslagen, som också pekar på prioriterade målgrupper: personer med funktionsnedsättning, nationella minoriteter, personer med annat modersmål än svenska samt barn och ungdomar.

Mer relevant än någonsin – biblioteksplan för Stockholms stad 2022-2025 bygger på en bred datainsamling där användare, icke-användare, medarbetare, samarbetspartners och andra samhällsaktörer har deltagit.

Med utgångspunkt från en positionering av bibliotekens roll i Stockholm, där det samhällsviktiga uppdraget, det litterära ekosystemet, den oberoende platsen och samverkan är grundstenar, formas fem strategiska förflyttningar för biblioteksverksamheten de kommande åren:

Från bokrygg till levande litteratur

Biblioteket ska lyfta samlingen och synliggöra den, vilket innebär såväl ökat utrymme som helt nya arbetssätt. Det är mötet mellan bok och människa som är målet. Nyttjandet av beståndet och den totala utlåningen ska öka markant.

Från bibliotekets bestånd till stockholmarnas samling

Biblioteket ska gå från många lokala biblioteksbestånd till en gemensam boksamling. Tanken med ett stockholmsgemensamt bestånd är att ge stockholmarna en bättre och mer jämlik tillgång till boksamlingarna, samtidigt som mängden transporter kan minskas och resurserna inom biblioteksverksamheten nyttjas bättre.

Från kopieringsrum till samhällsuppdrag

Biblioteket ska säkerställa medborgarservice och demokratisk samhällsvägledning inom biblioteket genom att använda biblioteksrummet och digitala kanaler för infrastruktur och vägledning, genom rekrytering av nödvändig kompetens och genom samarbete med stadsdelar, näringsliv och civilsamhälle.

Från biblioteket mitt i byn till bibliotek mitt i staden

Biblioteket ska som ett komplement till de lokala biblioteken etablera ett nodbibliotek i varje stadsdelsområde, där biblioteksrum och verksamhet formas efter behoven i ett större närområde än det allra mest lokala. Detta görs bland annat genom att utveckla större bibliotek som redan idag har ett stort upptagningsområde, öka tillgänglighet och öppettider på de lokala biblioteken och genom att stärka och utveckla det uppsökande och rörliga biblioteksarbetet. Bibliotekets digitala verksamheter, tjänster och utbud ska binda samman de fy-siska platserna och komplettera varandra.

Från erbjudande till inbjudande

Biblioteket ska gå från erbjudandet i fokus till upplevelsen i fokus, bland annat genom förbättrade möjligheter till medskapande för bibliotekets användare, ett tydligt värdskap och ett välkomnande bemötande, välkomnande miljöer och genom attraktiva och moderna digitala tjänster.

Beredning

Ärendet har initierats av kulturnämnden och remitterats till stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden, Bromma stadsdelsnämnd, Enskede-Årsta-Vantörs

stadsdelsnämnd, Farsta stadsdelsnämnd, Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd, Norrmalms stadsdelsnämnd, Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd, Skarpnäcks stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd, Spånga-Tensta stadsdelsnämnd, Södermalms stadsdelsnämnd, Östermalms stadsdelsnämnd, Stockholms Stadshus AB, kommunstyrelsens råd för funktionshinderfrågor och Svensk biblioteksförning region Stockholm, Uppsala och Gotland.

Arbetsmarknadsnämnden har avstått från att svara. Stockholms Stadshus AB har remitterat remissen vidare till dotterbolagen Skolfastigheter i Stockholm AB (SISAB) och Kulturhuset Stadsteatern, varav SISAB avstått från att svara på remissen.

Stadsledningskontoret ställer sig generellt positivt till biblioteksplanens inriktning och ambitioner som bedöms vara väl underbyggda, och noterar särskilt planens fokus på att verka för innovation och nytänkande i biblioteksverksamheten.

Socialnämnden anser att biblioteksplanen lyfter ett flertal utvecklingspunkter som nämnden anser är positiva ur ett socialtjänstperspektiv. Nämnden betonar att stöd bör ges till personer som inte behärskar digitala verktyg.

Utbildningsnämnden ställer sig i huvudsak positiv till förslaget, men anser att planens skrivningar om skolbibliotek bör stämma bättre överens med stadens skolbiblioteksplan, framför allt i fråga om skolbibliotekens uppdrag och bemanning.

Bromma stadsdelsnämnd anser att det är positivt med ett ökat fokus på nya arbetssätt och en ökad digitalisering som ska kunna möta både en förändrad efterfrågan och människors skiftande behov.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd välkomnar att det rörliga och uppsökande biblioteksarbetet ska stärkas, eftersom det kan gynna samverkan med förskolorna, men anser att gruppen äldre kan finnas med bland prioriterade målgrupper.

Farsta stadsdelsnämnd konstaterar att den organisation med nodbibliotek som planen föreslår i mångt och mycket redan stämmer med hur det ser ut i Farsta stadsdelsnämndsområde och välkomnar förtydligandet samt värdesätter samverkan med biblioteken och tycker den fungerar bra.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd ser positivt på en gemensam boksamling för hela staden men vill lyfta att det kan behöva kompletteras med lokala fasta bokbestånd.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd ställer sig positiv till biblioteksplanen, särskilt vad gäller förtroendeöppet för föreningar med flera, men vill lyfta behov av dedikerad personal för samhällsvägsledning och ökad tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning och äldre.

Kungsholmens stadsdelsnämnd önskar förtydliganden gällande målgruppen äldre och att kopplingar till de olika målen i Agenda 2030 inklusive miljömålen tydliggörs.

Norrmalms stadsdelsnämnd ser positivt på att barnrättsperspektivet på ett tydligt sätt har belysts men ser att planen behöver utvecklas avseende *hur* biblioteket ska stötta förskolorna i sitt uppdrag, bland annat kring barn som talar något av de nationella minoritetsspråken.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd är positiv till att i fortsatt samverkan med biblioteken utveckla medborgarservicen till invånarna och ytterligare främja och stimulera till läsning, utbildning och kulturupplevelser i stadsdelsområdet.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd är positiv till det nya förslaget och dess ökade fokus på nya arbetssätt och ökad digitalisering som ska möta både en förändrad efterfrågan och människors skiftande behov.

Skärholmens stadsdelsnämnd ser positivt på förtydligandet av bibliotekens samhällsorienterade uppdrag men anser att det bör utredas på vilka bibliotek som förtroendeöppet passar, så de invånare som behöver även fortsatt kan få vägledning och stöd.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd anser att de fem strategiska inriktningar som föreslås gynnar stadsdelsnämndsområdets invånare och ligger väl i linje med planen att samlokalisera biblioteket och medborgarkontor på Tenstagången.

Södermalms stadsdelsnämnd anser att de strategiska förflyttningarna är relevanta och speglar samhällets utveckling, men saknar en tydlig koppling mellan dem och de prioriterade grupperna som anges i bibliotekslagen.

Östermalms stadsdelsnämnd ser det som positivt att samverkan med stadsdelsnämnderna och då särskilt stadens förskolor lyfts fram, men anser att äldres perspektiv inte lyfts i tillräcklig omfattning.

Stockholms Stadshus AB instämmer i att det krävs en ständig utveckling och anpassning av verksamheten utifrån nya krav för att biblioteken ska fortsatt vara en viktig plats för många medborgare.

Kulturhuset Stadsteatern anser att de strategiska förflyttningar som identifieras i förslaget till plan är relevanta och utgör en bra grund för att biblioteket ska vara en fortsatt viktig plats för medborgarna.

Kommunstyrelsens råd för funktionshinderfrågor välkomnar att personer med funktionsnedsättning lyfts fram som en av fyra prioriterade grupper men

efterfrågar mer konkretion för gruppen och tillgänglighetsåtgärder som behöver sättas in.

Svensk biblioteksforening region Stockholm, Uppsala och Gotland anser att biblioteksplanen är relevant som formar verksamheten utifrån användarnas behov, men avstår att ha synpunkter på det konkreta innehållet då Stockholms stadsbibliotek är institutionell medlem i Svensk biblioteksforening.

Mina synpunkter

Stockholms stads nya biblioteksplan har titeln ”Mer relevant än någonsin” vilket är väldigt talande. Bibliotekets roll som samhällsviktig aktör har under flera år framträtt allt mer och under pandemin blev det extra tydligt. Biblioteken ska vara öppna och trygga verksamheter som gynnar demokrati, gemenskap och bidrar till bildning, kunskap, forskning och läslust.

När flera andra funktioner i samhället stängde på grund av pandemin var det många som sökte sig till biblioteken. Vi vidtog långtgående åtgärder för att hålla biblioteken pandemisäkra och öppna för att säkerställa stockholmarnas möjlighet att kunna ta del av samhället, studera och klara sin vardag.

Den här biblioteksplanen förvaltar inte bara bibliotekens funktion i samtiden utan är en vägvisare i en föränderlig omvärld för att biblioteken ska vara relevanta även i framtiden. Planen pekar ut flera strategiska förflyttningar för att möta förändrade behov och användarbeteenden samt säkerställa bibliotekets erbjudande inom medborgarservice och demokratisk samhällsvägledning.

Biblioteken är redan idag så mycket mer än fulla bokhyllor. Fokus i planen är att aktivt skapa läslust och bjuda in besökarna till att vara medskapare. Det kan handla om att skapa egna program, skriva egna berättelser och vara med och utforma rummet. Det görs också genom att stärka och utveckla det uppsökande och rörliga biblioteksarbetet.

Att inkludera användarna är en utgångspunkt för verksamhetsutvecklingen, vilket också fått bli ett nytt grepp i biblioteksplanen där användarna fått delta och komma till tals. Drygt 700 stockholmare har svarat på vad biblioteket betyder för dem, och ur svaren kan läsas hur biblioteket relevant är för var och en, men på många olika sätt.

Möjligheternas Stockholm är en stad för alla där tillgängligheten och delaktigheten ständigt utvecklas, och där har biblioteken en oumbärlig roll. Biblioteken ägnar, i enlighet med bibliotekslagen, särskild uppmärksamhet åt barn och unga, personer med funktionsnedsättning, nationella minoriteter och personer med annat modersmål än svenska. Stockholm ska vara en äldrevänlig

stad och för att tillgängliggöra kultur och möjliggöra samhällsdeltagande för äldre, samt motverka digitalt utanförskap, lägger biblioteksplanen även fokus på målgruppen äldre.

Den grönbå majoriteten vill att utvecklingen av Stockholms bibliotek ska fortsätta. För oss är det viktigt att biblioteken har generösa öppettider och att det råder biblioteksfrid. Biblioteken ska vara välkomnande, rofyllda och trygga miljöer för alla, i hela staden. Därför har vi under innevarande mandatperiod satsat stora resurser på att öka tillgängligheten och tryggheten på våra bibliotek.

Slutligen vill jag betona att biblioteket är – och alltid ska vara – en neutral plats där även kontroversiella och smala åsikter ges utrymme. Som biblioteksplanen slår fast är åsikts- och yttrandefrihet en förutsättning för bibliotekets demokratiska, samhällsviktiga och läsfrämjande uppdrag.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Mer relevant än någonsin – biblioteksplan för Stockholms stad 2022-2025
3. Remissversion av Biblioteksplan 2022-2025 med spårade ändringar

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden Karin Wanngård, Jan Valeskog, Emilia Bjuggren och Kadir Kasirga (alla S) och borgarrådet Torun Boucher (V) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Att förslaget till biblioteksplan 2022-2025 godkännes delvis
2. Att utbyggnaden av nodbibliotek inte får ske på bekostnaden av de lokala biblioteken
3. Att barnlitteraturen delvis undantas från den gemensamma samlingen
4. Att däröver anföras följande

Det förslag till biblioteksplan för åren 2022-2025 som vi har framfört oss är en genomarbetad och gedigen produkt som bygger på ett arbetssätt där man lyssnat på stockholmarnas erfarenheter och behov av biblioteksverksamheten i staden. Biblioteksplanen är fylld av berättelser som visar på hur viktigt biblioteket är som samhällsinstitution och hur stolta vi ska vara över den fantastiska biblioteksverksamhet vi har idag.

Staden växer, biblioteksbesökarnas och läsarnas beteendemönster har förändrats kraftigt över tid vilket fodrar att biblioteken behöver anpassa sin verksamhet för att möta stockholmarna på ett bättre sätt. Vi delar därför biblioteksplanens lovvärda ambition om att göra biblioteken mer relevanta än någonsin och det finns ett behov av att stärka bibliotekens förutsättningar för att klara av sitt samhällsviktiga och omfattande uppdrag. Det handlar både om stärkt finansiering och att ta kliv framåt för att Stockholms bibliotek ska ligga i framkant nationellt och hålla högsta möjliga kvalitet.

Vi vill dock vara tydliga med att strategiska förflyttningar behöver ske varsamt och med eftertanke. När biblioteken får ett förändrat uppdrag på strukturell nivå måste man säkerställa att det inte sker på bekostnad av en likvärdig tillgång till bibliotek för alla stockholmare oavsett utbildningsbakgrund eller var i staden man bor.

När det gäller de nya strategiska förflyttningar som presenteras i biblioteksplanen är vi i grunden positiva till förslagen, men vi ser att det finns risker och utmaningar som utan noga avvägningar och fullgod finansiering kan leda till oönskade effekter.

Från bibliotekets bestånd till stockholmarnas samling

Det finns flera vinster att göra när biblioteken går från ett lokalt bestånd till en gemensam boksamling. En modern logistikkedja där det blir lättare för användarna att beställa böcker kan innebära förbättrad service och effektiviseringar av biblioteksverksamheten där mängden transporter minskas och resurser frigörs till att förbättra programverksamheten.

Däremot finns det problem och risker med att gå från lokala bestånd till en så kallad flytande samling. För att en flytande samling ska fungera fullt ut och stärka likvärdigheten behöver beteendemönstret se liknande ut i hela staden, vilket inte är fallet idag. Om boende i innerstaden i högre grad beställer och efterfrågar böcker av olika kategorier än vad boende i våra ytterförorter gör kommer böcker att koncentreras till biblioteken som ligger centralt. Det skulle vara förödande.

Särskilt viktigt är det att barnböcker inte ingår i stadens gemensamma bestånd utan att varje enskilt bibliotek har en barnavdelning där böckerna ingår i det egna beståndet. Det finns skäl till att fundera noggrant vilka andra typer av böcker som bör ingå i bibliotekens egna bestånd för att motverka de negativa sidorna med att ha en flytande samling.

Från biblioteket mitt i byn till bibliotek i hela staden

Vi är i grunden positiva till att varje stadsdelsområde har ett nodbibliotek som kan erbjuda ett bredare utbud av böcker och programverksamhet. Däremot ställer vi oss starkt kritiska till att den här utvecklingen sker på bekostnad av våra mindre lokala bibliotek.

Biblioteket mitt i byn har inte tappat relevans. Tvärt om menar vi att ett levande lokalt bibliotek i närområdet är viktigare än någonsin. Ett bemannat bibliotek med en god

programverksamhet, särskilt för barn och unga, ska vara hjärtat av våra lokalsamhällen där alla medborgare känner sig välkomna. Den här mandatperioden har samhällsservicen i staden försämrats på många platser, särskilt i våra ytterförorter. En reduktion av de lokala biblioteken skulle vara ett dråpslag på många platser i staden.

Många barn och föräldrar går eller cyklar till sitt lokala bibliotek för att låna böcker. Hur många av dessa skulle ta sig till ett nodbibliotek en eftermiddag efter förskolan när det lokala biblioteket inte finns kvar eller har minskad tillgänglighet? Att lägga ner, ta bort bemanningen eller reducera tillgängligheten till dessa skulle skapa negativa effekter för barnens läsande, läskunnighet och den lokala samhällsservicen som biblioteken är en essentiell del av.

Biblioteksverksamheten har varit nedprioriterad under den här mandatperioden och den grönbå majoriteten har inte klarat av att finansiera en fullgod renovering av Stadsbiblioteket. Det är mycket oroande givet den ökade kostnadsbild som en utbyggnad av nodbiblioteken skulle innebära. Därför förutsätter vi att biblioteksplanen möts upp av en stärkt finansiering som möjliggör för utvecklingen av nodbiblioteken samtidigt som vi också stärker våra lokala bibliotek.

Från kopieringsrum till samhällsuppdrag

Biblioteken är en plats som många olika typer av människor söker sig till för ärenden som inte har med läsning eller utlån av böcker eller medier att göra. Samhällsservicen som biblioteken erbjuder i form av vägledning, stöd av olika slag och tillgång till datorer, kopiatorer och wi-fi är mycket uppskattad och viktig för många stockholmare.

Vi ställer oss positiva till att den här delen av bibliotekens verksamhet lyfts upp i biblioteksplanen, men vi hade önskat att man tog ett ytterligare kliv och föreslog att varje bibliotek också ska ha ett medborgarkontor. På flera platser är bibliotek och medborgarkontor samlokaliserade och vi anser att det finns goda skäl att höja ambitionsnivån för samhällsservicen för alla stadens bibliotek.

Vidare anger biblioteksplanen att all verksamhetsutveckling bör utgå från att utforma en så inkluderande verksamhet för så många som möjligt. Biblioteket beskrivs som en plats som ska vara inbjudande, trygg och tillgänglig för alla. En plats med tydlig struktur för det trygghetsskapande arbetet - och med ett tydligt uppdrag om att anpassa sig till användarnas behov. Exempelvis lyfts barnrättsperspektivet på ett tydligt sätt, men däremot lyser hbtq+ perspektivet med sin frånvaro.

För att biblioteken fortsatt ska kunna bidra till en stad som lever upp till mänskliga rättigheter och mångfald så krävs det också att det finns en bredd bland de prioriterade målgrupperna. Biblioteken är samhällsviktig aktör och deras aktiva arbete för hbtq+ personer kan göra stor skillnad för den enskilda att inkluderas i staden. Svensk biblioteksörening har bland annat utformat en guide för bibliotekens arbete med just hbtq+ frågor, med syfte att inspirera verksamma inom bibliotekssektorn.

Där beskrivs bland annat vikten av ett medvetet inkluderande för att bättre kunna

skapa en miljö där alla känner sig välkomna och trygga. Dit når biblioteken genom kompetensutveckling och normkritiska perspektiv som är viktiga inte bara för det direkta arbetet i biblioteksrummen utan också vid marknadsföring, rekrytering och planering. Att inkludera och synliggöra hbtq+ perspektivet i biblioteksutvecklingen bör vara en självklarhet.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Mer relevant än någonsin – biblioteksplan för Stockholms stad 2022-2025, i enlighet med bilaga 2 till utlåtandet, godkänns.

Stockholm den 24 november 2021

På kommunstyrelsens vägnar:
ANNA KÖNIG JERLMYR

Jonas Naddebo

Hans Altsjö

Reservation anfördes av Jan Valeskog, Kadir Kasirga och Karin Gustafsson (alla S) och Rashid Mohammed och Torun Boucher (båda V) med hänvisning till Socialdemokraternas och Vänsterpartiets gemensamma reservation i borgarrådsberedningen.

Särskilt uttalande gjordes av Peter Wallmark (SD) enligt följande.

Sverigedemokraterna ser positivt på att det presenteras en plan för bibliotekens framtid i Stockholms stad. Den centrala utgångspunkten för alla bibliotek har varit och bör vara att vara en plats för förkovring och kunskapsspridning. I tider av förändrade konsumtions- och levnadsmönster är det av stor vikt att föra diskussioner om hur vi kan bevara och värna centrala institutioners roll i framtiden. Bibliotekens roll att bevara viktig litteratur har blivit än mer viktigt då alltmer digitaliseras. Biblioteken har en central roll att spela i att skapa mötesplatser och erbjuda kunskap för de som annars kanske inte har tillgång till det. Inte minst är det en avgörande resurs för de i behov av tekniskt stöd. Stockholms stadsbibliotek är lika gammalt som den svenska demokratin och Sveriges bibliotekstraditioner är en del av den svenska kulturen.

I och med de samhällsutmaningar som den förda politiken har skapat så ser vi att bibliotekens roll blir allt viktigare att sprida kunskap om svensk kultur och historia till nya generationer. Däremot ställer vi oss skeptiska till förslaget om "förtroendeöppet", ett koncept som syftar till att hålla biblioteken öppna utan närvarande personal, då stadens bibliotek har haft problem med ungdomsgång som bidragit till en otrygg och ogästvänlig miljö för övriga besökare.

Ersättaryttrande gjordes av Lisa Palm (Fi) med hänvisning till Socialdemokraternas och Vänsterpartiets gemensamma reservation i borgarrådsberedningen.

Remissammanställning

Ärendet

Med utgångspunkt i Vision Möjligheternas Stockholm – Vision 2040, pekar biblioteksplan 2022-2025 ut riktningen för bibliotekets roll i att bidra till en stad som är världsledande i att leva upp till mänskliga rättigheter och barnrätt, där mångfald, innovationer, nytänkande och tillgänglighet är ledord.

Uppdraget formuleras i bibliotekslagen, som också pekar på prioriterade målgrupper: personer med funktionsnedsättning, nationella minoriteter, personer med annat modersmål än svenska samt barn och ungdomar.

Mer relevant än någonsin – biblioteksplan 2022-2025 bygger på en bred datainsamling där användare, icke-användare, medarbetare, samarbetspartners och andra samhällsaktörer har deltagit.

Med utgångspunkt från en positionering av bibliotekens roll i Stockholm, där det samhällsviktiga uppdraget, det litterära ekosystemet, den oberoende platsen och samverkan är grundstenar, formas fem strategiska förflyttningar för biblioteksverksamheten de kommande åren:

- Från bokryggar till levande litteratur
- Från bibliotekets bestånd till stockholmarnas samling
- Från kopieringsrum till samhällsuppdrag
- Från biblioteket mitt i byn till bibliotek mitt i staden
- Från erbjudande till inbjudande

Från bokryggar till levande litteratur

Biblioteket ska lyfta samlingen och synliggöra den, vilket innebär såväl ökat utrymme som helt nya arbetssätt. Det är mötet mellan bok och människa som är målet. Nyttjandet av beståndet och den totala utlåningen ska öka markant.

Från bibliotekets bestånd till stockholmarnas samling

Biblioteket ska gå från många lokala biblioteksbestånd till en gemensam boksamling. Tanken med ett stockholmsgemensamt bestånd är att ge stockholmarna en bättre och mer jämlik tillgång till boksamlingarna, samtidigt som mängden transporter kan minskas och resurserna inom biblioteksverksamheten nyttjas bättre.

Från kopieringsrum till samhällsuppdrag

Biblioteket ska säkerställa medborgarservice och demokratisk samhällsvägledning inom biblioteket genom att använda biblioteksrummet och digitala kanaler för infrastruktur och vägledning, genom rekrytering av

nödvändig kompetens och genom samarbete med stadsdelar, näringsliv och civilsamhälle.

Från biblioteket mitt i byn till bibliotek mitt i staden

Biblioteket ska som ett komplement till de lokala biblioteken etablera ett nodbibliotek i varje stadsdelsområde, där biblioteksrum och verksamhet formas efter behoven i ett större närområde än det allra mest lokala. Detta görs bland annat genom att utveckla större bibliotek som redan idag har ett stort upptagningsområde, öka tillgänglighet och öppettider på de lokala biblioteken och genom att stärka och utveckla det uppsökande och rörliga biblioteksarbetet. Bibliotekets digitala verksamheter, tjänster och utbud ska binda samman de fysiska platserna och komplettera varandra.

Från erbjudande till inbjudande

Biblioteket ska gå från erbjudandet i fokus till upplevelsen i fokus, bland annat genom förbättrade möjligheter till medskapande för bibliotekets användare, ett tydligt värdskap och ett välkomnande bemötande, välkomnande miljöer och genom attraktiva och moderna digitala tjänster.

Kulturnämnden

Kulturnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 16 juni 2021 följande.

1. Kulturnämnden godkänner förslag till biblioteksplan.
2. Ärendet hemställs till kommunfullmäktige.
3. Ärendet justeras omedelbart.

Reservation anfördes av Torun Boucher m.fl. (V) och Emilia Bjuggren m.fl. (S), *bilaga 1*.

Ersättaryttrande gjordes av Madeleine Kaharascho Fridh (Fi), *bilaga 1*.

Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 4 juni 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Med utgångspunkt i Vision 2040 - Möjligheternas Stockholm pekar biblioteksplan 2022-2025 ut riktningen för bibliotekets roll i att bidra till en stad som är världsledande i att leva upp till mänskliga rättigheter och barnrätt, där mångfald, innovationer, nytänkande och tillgänglighet är ledord. Uppdraget formuleras i biblioteksplanen, som också pekar ut prioriterade målgrupper: personer med funktionsnedsättning, nationella minoriteter, personer med annat modersmål än svenska samt barn och ungdomar. Mer relevant än någonsin – biblioteksplan 2022-2025 bygger på en bred datainsamling där användare, icke-användare, medarbetare,

samarbetspartners och andra samhällsaktörer har deltagit. Med utgångspunkt från en positionering av bibliotekens roll i Stockholm, där det samhällsviktiga uppdraget, det litterära ekosystemet, den oberoende platsen och samverkan är grundstenar, formas fem strategiska förflyttningar för biblioteksverksamheten de kommande åren:

- Från bokryggar till levande litteratur
- Från bibliotekets bestånd till stockholmarnas samling
- Från kopieringsrum till samhällsuppdrag
- Från biblioteket mitt i byn till bibliotek i hela staden
- Från erbjudande till inbjudande

Ärendet har beretts inom Stockholms stadsbibliotek. Samråd har skett med biblioteken inom Kulturhuset Stadsteatern samt Medioteket inom utbildningsförvaltningen. I processen att ta fram planen har företrädare för de nationella minoriteterna bidragit och en rad workshops med intressenter genomförs. Planen har presenterats i lokal samverkan och på APT inom samtliga enheter på Stockholms stadsbibliotek.

Bibliotekslag 2013:801 ålägger alla kommuner och landsting att anta planer för sin verksamhet på biblioteksområdet. Här är världen större – biblioteksplan 2016-2020 har varit vägvisaren för bibliotekens arbete under innevarande period. Detta då den förlängdes till och med 2021 med anledning av pågående pandemi. Mer relevant än någonsin – biblioteksplan 2022-2025 är förvaltningens förslag till vägvisare för biblioteksverksamheten under den kommande fyraårsperioden.

Med utgångspunkt i Vision Möjligheternas Stockholm – Vision 2040, pekar biblioteksplan 2022-2025 ut riktningen för bibliotekets roll i att bidra till en stad som är världsledande i att leva upp till mänskliga rättigheter och barnrätt, där mångfald, innovationer, nytänkande och tillgänglighet är ledord. Uppdraget formuleras i bibliotekslagen, som också pekar på prioriterade målgrupper: personer med funktionsnedsättning, nationella minoriteter, personer med annat modersmål än svenska samt barn och ungdomar.

Bibliotekets roll som samhällsviktig aktör har under flera år framträtt allt mer. Under covid -19-pandemin ställdes den på sin spets. Biblioteken höll öppet för att erbjuda grundläggande medborgarservice såsom datorer, skrivare, kopianter och scanner. Samtidigt innebar det begränsade utbudet betydande svårigheter för många stockholmare. Biblioteket ska vara öppet och tillgängligt. Biblioteket är mer relevant än någonsin.

Vid sidan om samhällsuppdraget är biblioteket idag en aktör i ett litterärt ekosystem, där författare, förlag, distributörer, bokhandlare, översättare, kritiker, biblioteksmedarbetare och läsare samspelar. Detta ekosystem bidrar till det svenska berättarundret, som visar att svensk litteratur, musik och spelutveckling är stark. Här ska biblioteket fortsätta spela en avgörande roll.

En förutsättning för bibliotekets demokratiska, samhällsviktiga och läsfrämjande uppdrag är att biblioteket står för åsikts- och yttrandefrihet och är neutrala i politiska, ideologiska och religiösa frågor. Det uppdraget ska förvaltas ödmjukt och

kunskapsunderbyggt. Bibliotekens roll är att ge verktyg för att navigera i en komplex omvärld, inte att bära sanningen.

Det breda uppdraget kan genomföras genom samverkan med en rad av samhällets aktörer. Det är i samverkan med bland andra skolor, förskolor, näringsliv, civilsamhälle, andra förvaltningar, högskolor och universitet som ett starkt, relevant och kunskapsunderbyggt innehåll kan skapas. I centrum av bibliotekets samarbetspartners står användaren.

Riktningen för att skapa den magi som användarna vittnar om, stakas ut genom strategiska förflyttningar. De strategiska förflyttningarna bidrar till att förstärka bibliotekets utveckling i en transformativ tid där ny teknik, nya format och nya användarbeteenden ställer nya krav på biblioteket för att vara fortsatt relevant samtidigt som etablerade tjänster behöver fortgå. De strategiska förflyttningarna pekar på vad som är prioriterat under den kommande perioden. Hur det skall genomföras tar sig sedan bibliotekets enheter sig an i verksamhetsplaneringen. Just för att omvärlden rör sig snabbt framåt är det viktigt att inte låsa sig fast vid lösningarna i en strategisk plan. Dessa måste ständigt värderas och prövas i verksamheten.

Biblioteksplan 2022-2025 bygger på en bred datainsamling där användare, icke-användare, medarbetare, samarbetspartners och andra samhällsaktörer har deltagit. Data har samlats in och analyserats, varefter nuläge och strategiska förflyttningar har formats.

Ett stort antal workshops har hållits med användare, icke-användare, samarbetspartners och andra samhällsföreträdare, under ledning av enhetschefer och andra medarbetare. En större datainsamling har gjorts via Stockholms stadsbiblioteks sociala medier, där frågan ”Vad betyder biblioteket för dig?” ställdes, med en länk till ett enkätformulär. Samma fråga har ställts via mail till ett stort antal företrädare för olika delar av samhället, däribland riksdagsledamöter, ledamöter av kommunfullmäktige och stadsdelsnämnder, företagsledare, författare, dramatiker, skådespelare och poeter.

En viktig grundsten har varit att i insamlingsarbetet eftersträva en så jämn könsfördelning som möjligt, samt en i övrigt bred spridning av demografiska faktorer, i syfte att få en så bred och väl representerad bild som möjligt. Speciella workshops har hållits med barn och ett flertal citat av barn finns med i planen, i syfte att säkerställa att barnens perspektiv finns med.

Analysen av den stora datamängden har gjorts av en projektgrupp, vilken utifrån analysen har arbetat fram de strategiska förflyttningarna.

Förvaltningen föreslår att kulturnämnden godkänner förslaget till biblioteksplan samt att ärendet hemställs till kommunfullmäktige.

Beredning

Ärendet har initierats av kulturnämnden och remitterats till stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden, Bromma stadsdelsnämnd, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Farsta stadsdelsnämnd, Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd, Norrmalms stadsdelsnämnd, Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd, Skarpnäcks stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd, Spånga-Tensta stadsdelsnämnd, Södermalms stadsdelsnämnd, Östermalms stadsdelsnämnd, Stockholms Stadshus AB, kommunstyrelsens råd för funktionshinderfrågor, och Svensk biblioteks förening region Stockholm, Uppsala och Gotland.

Arbetsmarknadsnämnden har avstått från att svara. Stockholms Stadshus AB har remitterat remissen vidare till dotterbolagen Skolfastigheter i Stockholm AB (SISAB) och Kulturhuset Stadsteatern, varav SISAB avstått från att svara på remissen.

Innehållsförteckning	Sid
Kulturnämnden	11
Stadsledningskontoret.....	16
Socialnämnden	18
Utbildningsnämnden.....	19
Bromma stadsdelsnämnd.....	21
Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd	22
Farsta stadsdelsnämnd	24
Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd.....	25
Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd.....	26
Kungsholmens stadsdelsnämnd.....	27
Norrmalms stadsdelsnämnd.....	28
Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd	29
Skarpnäcks stadsdelsnämnd	31
Skärholmens stadsdelsnämnd.....	32
Spånga-Tensta stadsdelsnämnd	33
Södermalms stadsdelsnämnd.....	34
Östermalms stadsdelsnämnd	35
Stockholms Stadshus AB	36
Kommunstyrelsens råd för funktionshinderfrågor	37
Svensk biblioteksforening region Stockholm, Uppsala och Gotland	37

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 8 oktober 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Enligt bibliotekslagen ska alla kommuner ha en politiskt antagen biblioteksplan där samarbeten på kommunal och regional nivå med andra bibliotekstyper ska vara beskrivna. Biblioteksplanerna ska ge närmare besked om verksamhetens inriktning och omfattning på sådan nivå att medborgarens förutsättningar att påverka huvudmannens överväganden gynnas. Alla offentliga bibliotek ska samverka på kommunal, regional och statlig nivå.

Av Stockholms stads budget framgår att biblioteken ska utvecklas och fungera som öppna och trygga verksamheter som gynnar demokrati, gemenskap och bidrar till kunskap, forskning och läslust. Biblioteksfrid ska råda på stadens bibliotek och personalen ska känna uppbackning och stöd för en god arbetsmiljö. Biblioteken ska finnas på attraktiva platser där stockholmarna rör sig och nya bibliotek ska öppnas i takt med att staden växer.

Stadsledningskontoret ställer sig generellt positiv till biblioteksplanens inriktning och ambitioner som bedöms vara väl underbyggda. Stadsledningskontoret noterar särskilt planens fokus på att verka för innovation och nytänkande i biblioteksverksamheten. Stadsledningskontoret anser att biblioteksplanen är viktig inte bara ur ett juridiskt perspektiv utan också för stadens långsiktiga och strategiska plan för stadens biblioteksverksamhet och stadens styrning.

Stadsledningskontoret bedömer att de strategiska förflyttningarna i biblioteksplanen med mångfald, användarperspektiv, innovation, nytänkande och tillgänglighet är ambitiösa viljeriktningar i utvecklingen av biblioteken. Stadsledningskontoret är positiv till att biblioteken ska prioritera barn- och unga, som är en bärande del av bibliotekens användare, samt människor med långt till läsning genom att stärka och utveckla det uppsökande och rörliga biblioteksarbetet. Dock hade äldreperspektivet kunnat ges utrymme och preciseras, i synnerhet då kommunfullmäktige i maj 2021 beslutade om en handlingsplan för en äldrevänlig stad, där ett av utvecklingsområdena är delaktighet och inflytande. Även om äldre inte finns med i bibliotekslagens utpekade prioriterade målgrupper kan äldre anses vara en viktig målgrupp för stadens bibliotek men omnämns inte i någon omfattning i biblioteksplanen.

Stadsledningskontoret anser att ordnings- och trygghetsfrågor är en viktig aspekt av tillgängligheten till stadens bibliotek. Kulturnämnden har i enlighet med stadens budget ett uppdrag att arbeta för att biblioteken ska vara trygga mötesplatser med en säker arbetsmiljö för personalen som känner sig förberedda för att ta hand om ordningsstörningar. Ordningsproblematik och det trygghetsskapande arbetet i biblioteksrummet hade därför med fördel kunnat ges ett större utrymme och preciseras med större inslag till konkretion i biblioteksplanen. Jämställdhetsperspektivet hade

också med fördel kunnat tydliggöras och likaså förbindelsen mellan biblioteksplanen och *Agenda 2030*:s hållbarhetsmål 17.

Vidare anser stadsledningskontoret att bibliotekens utveckling vad gäller bland annat stockholmarnas användning och digitaliseringens möjligheter bör tillvaratas i kommande planering vilket har påverkan på både lokal- och verksamhetskostnader. I biblioteksplanen lyfts hur bibliotekets digitala verksamheter, tjänster och utbud binder samman de fysiska platserna och kompletterar varandra. Stadsledningskontoret anser att det är av stor vikt att ta tillvara och bygga vidare på erfarenheter som exempelvis gjorts under pandemin i form av samverkan, ökad digitalisering och förbättringar i arbetssätt, rutiner och strukturer.

Stadsledningskontoret vill lyfta att kommande strukturplan för Stockholms stadsbibliotek kommer att tydliggöra bibliotekslokalernas framtida placering, eventuella nyetableringar, samarbeten, ekonomiska förutsättningar, prioriteringar, satsningar och relation till det digitala biblioteket. I detta arbete är stadsledningskontorets medskick att beakta att lokalkostnaderna hålls på rimliga nivåer så att resurser kan fördelas till verksamhet istället för lokalkostnader. Samplaneringslösningar och beaktande av digital teknik är viktiga beståndsdelar i den kommande planeringen.

Stadsledningskontoret noterar att biblioteksplanen är ett långsiktigt och stadsövergripande styrdokument som är visionärt till sin form och bedömer att nytta kommer dras av den automatiska uppföljning av biblioteksplanen som blir följd av uppföljning av verksamhetsplaner och strukturplan för en heltäckande styrning av utveckling, inriktning och verksamhet.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen beslutar att föreslå att kommunfullmäktige beslutar att Biblioteksplan 2022-2025 godkänns i enlighet med bilaga 1.

Socialnämnden

Socialnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 28 september 2021 följande.

Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen Mer relevant än någonsin – Biblioteksplan för Stockholms stad 2022-2025.

Reservation anfördes av Alexandra Mattsson Åkerström m.fl. (V) och Karin Gustafsson m.fl. (S), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Christina Wallmark (SD), *bilaga 1*.

Ersätтарыttrande gjordes av Anna Rantala Bonnier (Fi), *bilaga 1*.

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 24 augusti 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är positivt inställd till biblioteksplan 2022-2025 och ställer sig bakom den utveckling och inriktning som biblioteksplanen beskriver. Biblioteksplanen lyfter ett flertal utvecklingspunkter som förvaltningen anser är positiva ur ett socialtjänstperspektiv.

Biblioteksplan 2022-2025 bygger på en bred datainsamling där en mängd olika parter har bidragit. Barn och unga har varit en av de parter som varit med och bidragit till datainsamlingen. Biblioteksplanen lyfter även specifikt barn och unga som en bärande del av bibliotekets användare. Detta visar på att barnens perspektiv har fått komma fram och blivit omhändertaget samt att de är identifierade som viktig målgrupp, vilket är något som förvaltningen ser positivt på. Biblioteksplanen beskriver även att samverkan med skolor och förskolor är viktig för att få barn att besöka bibliotekets verksamheter. Förvaltningen ser positivt på denna ambition till samverkan. Genom denna samverkan kan barn som annars inte kommer i kontakt med biblioteket i sin vardag kunna introduceras och få tillgång till bibliotekets verksamheter.

Utöver samverkan med skolor och förskolor så lyfter biblioteksplanen även att samverkan ska ske med civilsamhällets organisationer för att kunna erbjuda forum och mötesplatser som stödjer och bidrar till dessa organisationers verksamheter, exempel på verksamheter är läxhjälp, språkcaféer och språkträffar. Biblioteksplanen lyfter även att bibliotekslagen fastställer att folkbiblioteken är till för alla och att särskild uppmärksamhet ska ägnas åt fyra prioriterade målgrupper:

- Personer med funktionsnedsättning
- Nationella minoriteter

- Personer med annat modersmål än svenska
- Barn och ungdomar

Förvaltningen anser att denna typ av samverkan med civilsamhällets organisationer är av stor betydelse för att nå dessa prioriterade målgrupper som kan ha stor nytta av bibliotekets verksamheter. Förvaltningen vill även betona vikten av att samverkan kan ske mellan biblioteken och andra interna verksamheter inom staden. Genom en bred samverkan mellan biblioteken och externa samt interna verksamheter kan flera viktiga målgrupper nås och positiva synergieffekter kan uppnås anser förvaltningen.

Biblioteksplanen lyfter att biblioteken bedriver en samhällsviktig verksamhet som är öppen för alla som behöver ta del av information, sköta grundläggande medborgarärenden och studera, utan krav på motprestation. I linje med detta är förvaltningen positivt inställd till biblioteksplanens ambition att öppna flera biblioteksnoder i staden och öka tillgängligheten till biblioteken. Förvaltningen anser att det är av stor vikt att bibliotekens verksamheter finns representerade i samtliga stadsdelsområden samt att bibliotekens verksamheter anpassas efter de behov som kan finnas i närområdet och specifika stadsdelar.

I linje med att öka tillgängligheten så lyfter även biblioteksplanen att en ökad digitalisering ska ske för att ge stockholmarna ökad tillgång till bibliotekens utbud. Förvaltningen ser positivt på detta men vill betona vikten av att stöd bör ges till personer som inte behärskar digitala verktyg, så att inte personer blir uteslutna från den ökade tillgången enbart för att de inte kan använda digitala verktyg i samma utsträckning som andra personer.

Förvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen Mer relevant än någonsin – Biblioteksplan för Stockholms stad 2022-2025.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 23 september 2021 följande.

Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Reservation anfördes av Kadir Kasirga m.fl. (S) och Tina Kratz m.fl. (V), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Martin Westmont (SD), *bilaga 1*.

Utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 1 september 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Utbildningsförvaltningen välkomnar och ställer sig i huvudsak positiv till förslaget till Biblioteksplan för Stockholms stad.

Förvaltningen ställer sig bakom biblioteksplanens beskrivning av folkbibliotekens viktiga roll för läsning, bildning, kulturliv och samhällsligt deltagande. Denna viktiga roll illustreras förtjänstfullt, inte minst med hjälp av insprängda användarcitat.

De strategiska förflyttningar som beskrivs i biblioteksplanen kan på olika sätt påverka barns och ungas läsglädje, lärande och skapande och har därmed bäring på utbildningsnämndens uppdrag. Biblioteksplanen samspelar med stadens skolbiblioteksplan 2021–2024. I folkbibliotekens uppdrag ingår enligt biblioteksplanen att erbjuda ett brett utbud av litteratur och läsfrämjande aktiviteter, liksom att fungera som stöd i förskolornas läs- och språk-stimulerande arbete och samverka med stadsdelsförvaltningarna. Samverkan specificeras närmare i skolbiblioteksplanen.

I förordet, på sidan 7, synliggörs att biblioteksplanen har fokus på folkbiblioteken och att skolbiblioteksverksamheten regleras i en egen plan. Förvaltningen föreslår dock att den aktuella skrivningen ändras till: ”Därtill kommer skolbiblioteken vid de 160 kommunala skolorna, vilka regleras i Skolbiblioteksplan för skolor och förskolor i Stockholms stad 2021–2024”.

Förvaltningen instämmer i att samverkan mellan folkbibliotek och förskola under lång tid visat sig vara framgångsrik och viktig för att stimulera läsning hos barn. Målsättningarna kopplat till folk-bibliotekets uppdrag gentemot förskolorna överensstämmer också med de som ställts upp i skolbiblioteksplanen. Att även målsättningen om samverkan mellan folkbiblioteken och skolorna skrivs fram i biblioteksplanen är utmärkt. Förvaltningen välkomnar alla initiativ till fortsatta och fördjupade samarbeten på både skol- och förvaltningsnivå. Samverkan utifrån kultur-

och utbildnings-förvaltningens gemensamma uppdrag för barn och unga hade gärna kunnat få en mer konkret utformning i planen.

När det gäller de specifika skrivningarna om skolbibliotek under avsnitt 1.6 så anser förvaltningen att biblioteksplanens skrivningar bör stämma bättre överens med stadens skolbiblioteksplan. Detta gäller framför allt skolans ansvar i fråga om skolbibliotek och skolbibliotekspersonalens utbildningsbakgrund. Det bör också förtydligas att samverkan med skolor är viktig för att möta barn och unga som annars inte söker sig till just *folkbiblioteket*.

De fem strategiska förflyttningarna ter sig ur förvaltningens synpunkt som relevanta mot bakgrund av rådande samhällskontext. Förvaltningen uppskattar ambitionen att öka nyttjandet av biblioteksbeståndet och idén om att barn och unga på olika sätt ska kunna vara ännu mer medskapare i levandegörandet av litteraturen och i biblioteksupplevelsen i stort.

De tänkta organisatoriska förändringarna, i form av en mer gemensam boksamling samt satsningen på ett större ”nodbibliotek” i varje stadsdel, handlar som förvaltningen förstår det om att åstadkomma ökad tillgänglighet till biblioteksservice samt om att använda folkbibliotekens resurser så effektivt som möjligt. Ökad tillgänglighet genom satsningar på meröppet och bokbuss-verksamhet uppfattar förvaltningen som bra och viktiga, inte minst ur förskolans perspektiv. Tillgång till läxhjälp och studieplatser ser förvaltningen också som särskilt viktiga insatser. Under pandemin har det blivit tydligt att många elever behöver kunna gå till folkbiblioteket utanför skoltid för att kunna studera i lugn och ro. Ett bemannat folkbibliotek i närområdet utgör fortsatt en viktig utgångspunkt för barns läsande och lärande.

När det gäller den gemensamma boksamlingen framgår det inte i biblioteksplanen om denna är tänkt att omfatta barnlitteratur på svenska och andra modersmål. Förvaltningen önskar att särskild uppmärksamhet ägnas åt hur barn och unga och deras förskole-pedagoger, lärare, skolbibliotekarier och vårdnadshavare skulle kunna påverkas av en sådan förändring. Det är angeläget att alla barn och unga i staden har likvärdig tillgång till folkbiblioteken och all dess litteratur, oavsett modersmål, vårdnadshavares utbildnings-bakgrund eller var i staden de bor. Förvaltningen förlitar sig här på biblioteksplanens viktiga utgångspunkt om att folkbibliotekens verksamhetsutveckling alltid i första hand bör utgå från behoven hos de prioriterade målgrupper som fastslås i bibliotekslagen.

Förvaltningen hade välkomnat fler innehållsmässiga kopplingar mellan biblioteksplan och skolbiblioteksplan, i syfte att ge en mer samlad riktning för det kommunala biblioteksuppdraget. En förhoppning är att förvaltningarna med gemensamma krafter kan ta ett sådan tydligare gemensamt grepp inför 2026.

Bromma stadsdelsnämnd

Bromma stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 23 augusti 2021 följande.

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen avseende Biblioteksplan för Stockholm 2022-2025.

Reservation anfördes av Johan Heinonen m.fl. (S), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Lillemor Samuelsson (V), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Anders Edin (SD), *bilaga 1*.

Bromma stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 2 september 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Bromma stadsdelsförvaltning menar att biblioteksverksamheten är en viktig aktör för medborgares möjligheter till lärande, kunskap och utveckling. Hög tillgänglighet och varierat utbud bidrar till en ökad likställighet för olika målgrupper och åldrar. Förvaltningen ser därför positivt på det nya förslaget till Biblioteksplan 2022-2025. Det är positivt med ett ökat fokus på nya arbetssätt och en ökad digitalisering som ska kunna möta både en förändrad efterfrågan och människors skiftande behov.

Förvaltningen har positiva erfarenheter från samarbeten med biblioteken och vill samtidigt påtala behovet av ett nytt bibliotek i Mariehäll. Det är viktigt att även utveckla bibliotek som har en lokal anknytning och som är lätta att ta sig till.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 23 september 2021 följande.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Särskilt uttalande gjordes av Veronica Palm m.fl. (S) och Hassan Jama m.fl. (V), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Tobias Karlsson (SD), *bilaga 1*.

Ersätтарыtrande gjordes av Lisa Palm (Fi), *bilaga 1*.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 24 augusti 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är i huvudsak positiv till förslaget till ny biblioteksplan och uppfattar den som modern och anpassad till den digitala utvecklingen i samhället.

Förvaltningen välkomnar att det rörliga och uppsökande biblioteksarbetet ska stärkas, eftersom det kan gynna samverkan med förskolorna. Det är också värdefullt att vikten av samverkan med förskolan är tydlig, med fokus på att stimulera läsning och språkutveckling.

I vissa avseenden anser förvaltningen att biblioteksplanen skulle kunna utvecklas

Prioriterade målgrupper

Förvaltningen konstaterar att äldre inte finns med bland de prioriterade målgrupperna i biblioteksplanen. Även om gruppen äldre inte nämns i bibliotekslagen, anser förvaltningen att den gruppen kan finnas med bland prioriterade målgrupper i stadens biblioteksplan.

Enligt stadens strategi för en äldrevänlig stad, underlag till program oktober 2017, ska staden främja ett aktivt liv genom att vara tillgänglig och inkluderande för äldre personer med varierande behov och förutsättningar.

I planen beskrivs bland annat allas rätt till deltagande och biblioteken som mötesplatser (sidan 9), att de ska vara tillgängliga för alla (sidan 12), att biblioteket är öppet för alla som behöver det för att ta del av information och sköta grundläggande medborgarärenden, att många kommer dit för informationssökning och bankärenden (sidan 14) samt att biblioteken under pandemin levererade böcker till personer i riskgrupper som isolerades hemma (sidan 14). I nämnda beskrivningar ingår ofta äldre, vilket borde motivera att gruppen även finns med som en prioriterad målgrupp.

Utöver att tillhandahålla litteratur med mera, skulle biblioteken kunna bidra till äldres deltagande i den demokratiska processen genom att erbjuda insatser i att använda digital teknik.

De fem strategiska förflyttningarna

Från bokryggar till levande litteratur

Det är bra att lyfta fram även böcker som har smalare målgrupper för att öka utlåningen av dem.

Från bibliotekets bestånd till stockholmarnas samling.

De digitala lösningarna ger nya möjligheter och underlättar att ta del av hela beståndet. Även vägledning och inspiration till läsning kan utvecklas digitalt.

Från kopieringsrum till samhällsuppdrag

I avsnittet framgår tydligt bibliotekens utvidgade uppdrag som även omfattar medborgarservice av olika slag.

Vad gäller trygghetsfrågorna, så har förvaltningen ett utvecklat samarbete med biblioteken kopplat till ”häng” på biblioteken. Ett lokalt bibliotek kan vara trygghetsskapande i sig. I till exempel Östberga har inrättandet av ett bibliotek tillsammans med fritidsgård, öppen förskola och mötesplats för äldre bidragit till att skapa ett levande torg och en trygg mötesplats.

Från biblioteket mitt i byn till bibliotek i hela staden

Mobila bokvagnar, bokbussar och bokhyllor i stadens olika verksamheter kan göra att nya målgrupper hittar till läsandet.

Från erbjudande till inbjudande

Begreppet ”inbjudande” måste enligt förvaltningens uppfattning innebära trygga biblioteksmiljöer, där det finns uppsikt över rummet.

I stadsdelsområdet finns bibliotek med varierade öppettider och utbud i Enskede, Hagsätra, Högdalen, Årsta (stängt för renovering) och Östberga.

Jämställdhetsanalys

I planen lyfts mänskliga rättigheter och i datainsamlingen inför planen har en jämn könsfördelning eftersträvat. Förvaltningen anser att jämställdhetsperspektivet skulle kunna uttryckas på ett tydligare sätt även i biblioteksplanen. Det framgår inte vilka som nyttjar biblioteken mest, kvinnor eller män, eller om det är någon grupp man behöver anstränga sig för att nå ut till och vad man i så fall planerar.

Barnrättsperspektiv

Enligt förvaltningens bedömning är barnrättsperspektivet tydligt uttryckt i förslaget till biblioteksplan. Barn och ungdomar anges som en av de prioriterade målgrupperna, barn har deltagit i workshoppar inför framtagandet av planen och citat från barn finns med. Det framgår också vilken betydelse biblioteken har för barns möjlighet att ta del av litteratur och kultur, bland annat utifrån samverkan med förskolan, och som en lugn plats för läxläsning och studier.

Tillgänglighet

Tillgänglighetsperspektivet behöver förtydligas i planen, så att det framgår mer konkret vad som ska göras för att tillgängliga bibliotek ska kunna erbjudas alla.

Stadsdelsnämndens pensionärsråd vill betona att alla inte är digitala, fördelen med låna böcker i princip gratis, vikten av tillgången till tidningar, att biblioteken möjliggör för alla att läsa olika typer av litteratur samt att biblioteken är en träffpunkt för både ung och gammal. I stället för obemannade bibliotek anser rådet att biblioteken i stället bör utvecklas att bli mer mångkulturella.

Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Farsta stadsdelsnämnd

Farsta stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 23 september 2021 följande.

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen av förslag till biblioteksplan för Stockholms stad 2022-2025.

Särskilt uttalande gjordes av Kjell Backman m.fl. (S) och Marre Mayr m.fl. (V), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Leif Söderström (SD), *bilaga 1*.

Farsta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 31 augusti 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ser positivt på förslaget till ny plan och att arbetet med den har varit ambitiöst och involverat många aktörer. Den beskriver en verksamhet som fortsätter arbetet med att vara öppen och tillgänglig för alla utifrån behov. Det är en plan som andas utveckling, nyfikenhet, nytänk och anpassning i en föränderlig tid.

Den nya biblioteksplanen innebär inga direkta förändringar som påverkar stadsdelsnämndernas uppdrag, bortsett från att den konkretiserar bibliotekets samhällsuppdrag som är kopplat till information, delaktighet och demokrati som till viss del redan utförs i dag. I dagsläget har stadsdelsnämnderna uppdraget att stå för medborgarkontor och vi samverkar med biblioteken kring detta. Men vi utläser av planen att besökarna tydligt har uttryckt att man vill att den servicen ska finnas på biblioteket. Förvaltningen tycker det är positivt att biblioteken bejakar det som medborgarna efterfrågar och vi anser att ansvarsfördelningen beträffande medborgarservice inom staden kan förtydligas.

Redan den tidigare planen beskrev att staden skulle ha olika typer av bibliotek. I Farsta har vi det större biblioteket i centrum med en mängd aktiviteter och programverksamhet, ett nyinvigt i Gubbängens centrum samt ett bibliotek med det framgångsrika konceptet meröppet i Sköndals centrum. Förvaltningen kan konstatera att den beskrivning som görs i planen av nodbibliotek i mångt och mycket stämmer med hur det redan ser ut i Farsta stadsdelsområde och välkomnar förtydligandet.

Den nya planen lyfter vikten av samverkan. Förvaltningen samverkar idag med biblioteken inom en mängd områden, till exempel arbetet i lokala brottsförebyggande rådet, medborgarservice (biblioteken hänvisar besökare till stadsdelsförvaltningens reception om de inte kan svara), seniorverksamhet, lovverksamhet, programverksamhet, förskolebibliotek och utvecklingsarbete. Dessa samarbeten tillför

Farstaborna mervärde i form av till exempel service, aktiviteter och kulturprogram. Förvaltningen värdesätter samverkan med biblioteken och tycker att den fungerar bra.

Förvaltningen saknar skrivningar om bibliotekens framtida arbete vad gäller jämställdhet och hbtq.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 23 september 2021 följande.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Reservation anfördes av Maria Ljuslin m.fl. (V) och Eva Fagerhem m.fl. (S), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Henrik Åkerlund (SD), *bilaga 1*.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 3 september 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen finner förslaget väl genomarbetat och väl grundat från olika användarperspektiv. Det är angeläget att bibliotekens struktur, innehåll och metoder följer stadens utveckling och samhällsmedborgarnas behov

Hägersten-Älvsjö stadsdel har under en rad år vuxit snabbt och är en stadsdel i förändring. De mindre och lokala biblioteken har här stått för kontinuitet, service och gemenskap. Samtidigt har det saknats en större centralt belägen plats för kulturmöten. Ett så kallat nodbibliotek som föreslås skulle kunna vara en sådan mötesplats.

Förvaltningen instämmer i att biblioteken ska säkerställa medborgarservice och demokratiska rättigheter. Biblioteken har sedan länge varit en plats dit medborgare söker sig till för att söka kunskap och information. Att utveckla arbetssätten och samarbetspartners för detta ses som en naturlig utveckling.

Förvaltningen ser även positivt på en gemensam boksamling för hela staden men menar att det kan behöva kompletteras med lokala fasta bokbestånd. Detta gäller särskilt för böcker till barn. Bibliotekets uppdrag gentemot förskolan är att erbjuda ett brett utbud av litteratur och läsfrämjande aktiviteter, liksom att fungera som stöd i förskolornas läs- och språkstimulerande arbete. I detta sammanhang och ur ett barnperspektiv och för likvärdigheten är det viktigt att bibliotekets utbud finns lättillgängligt i närmiljön.

Tillgänglighet och i närmiljö gäller även andra prioriterade grupper. Det kan för flera av stadsdelens verksamheter riktade mot bland annat äldre och personer med

funktionsvariationer vara avgörande att de har nära till biblioteksservice och på ett anpassat sätt. Även litteratur på våra minoritetsspråk bör finnas tillgänglig ur ett lokalt perspektiv. Hur bokbeståndet används och fördelas bör därför följas noga ur ett likvärdighetsperspektiv.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 23 september 2021 följande.

Hässelby Vällingby stadsdelsnämnd beslutar att överlämna förvaltningens utlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Särskilt uttalande gjordes av Anette Hargemark (SD), *bilaga 1*.

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 3 september 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Det moderna biblioteket erbjuder en rad tjänster förutom, som tidigare, boklån eller kopiering. Biblioteket har blivit en arena för allt ifrån kulturprogram till samhällsvägledning. Mycket av personalens tid går åt till att svara på olika frågor som ligger utanför de fastställda uppdragen i bibliotekslagen. Enligt den är uppdraget bland annat att främja litteraturens ställning, främja läsning och tillgång till litteratur, verka för det demokratiska samhällets utveckling genom kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning och att ägna särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar för att främja deras språkutveckling och stimulera till läsning.

Därför vill förvaltningen understryka vikten av att fortsätta arbetet med att förstärka biblioteken med speciellt dedikerad personal för samhällsvägledning och i bästa fall medborgarkontor.

Att öka tillgängligheten betonas i biblioteksplanen. I Hässelby- Vällingby stadsdelsområde ligger Vällingby bibliotek som är fysiskt svårtillgängligt för många. Enda sättet att ta sig dit är med bil eller via långa trappor som leder upp till biblioteket. Många äldre och funktionsnedsatta utan bil har svårt att besöka biblioteket. Förvaltningen vill betona vikten av att tillgodose att alla har möjlighet att besöka biblioteket.

I Stockholm, och i synnerhet stadens ytterområden, finns ett stort behov av lokaler för aktiviteter och möten av olika slag. Föreningar, kulturaktörer, konstnärer med flera vill ordna olika aktiviteter och program, och ofta är det svårt att möta behoven. Biblioteken är en plats som passar särskilt för kulturarrangemang, och många bibliotek erbjuder idag en stor programverksamhet.

Förvaltningen ser positivt på ambitionerna i biblioteksplanen att fortsätta utveckla tillgängligheten för aktörer i civilsamhället, och aktiviteter inom bibliotekets väggar. Att fler bibliotek får möjlighet till att ha förtroendeöppet, samt att lokalerna enkelt och snabbt kan förändras utifrån aktiviteter. Biblioteksplanens förslag på innovativa

förändringar gagnar såväl det lokala civilsamhället som kulturlivet och möjliggör för människor att ta del av aktiviteter i sitt närområde.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Kungsholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 30 september 2021 följande.

Stadsdelsnämnden överlämnar tjänsteutlåtandet som svar på remissen.

Särskilt uttalande gjordes av Märten Risdal (S) och Marie-Louise Siverstrand (V), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Max Almflod (SD), *bilaga 1*.

Kungsholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 13 september 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Målgruppen äldre

Förvaltningen stöder prioriteringen av målgrupper enligt bibliotekslagen: personer med funktionsnedsättning, nationella minoriteter, personer med annat modersmål än svenska samt barn och ungdomar. Utöver dessa målgrupper finns också definierat att biblioteks-verksamheten ska finnas tillgänglig för alla och vara anpassade till användarnas behov.

Gruppen äldre (personer över 65 år) nämns inte i biblioteksplanen och här bör förtydliganden göras eftersom gruppen äldre finns inom kommunens verksamhet. Stadens ambitioner i Handlingsplanen för äldrevänlig stad betonar att Stockholms äldre ska vara delaktiga och ha inflytande i hur utvecklingsarbetet stärks och utvecklas.

Gruppen äldre är stor och komplex men det finns målgrupper inom gruppen äldre som har tydliga behov som att bryta ofrivillig ensamhet och isolering och öka psykiska välmående och det särskilt för äldre män. Förvaltningen anser att det bör förtydligas hur viktig samverkan är mellan och inom kommunen för att nå och erbjuda aktiviteter för äldre med för att förebygga och motverka ovan beskrivna behov. Biblioteken bör utvecklas till en fysisk mötesplats för äldre särskilt med tanke på hur situationen har varit för gruppen under pandemin. Särskilda insatser bör göras och erbjudas.

Inom gruppen äldre, liksom inom andra grupper, förkommer digitalt utanförskap där biblioteken också kan spela en mycket viktig roll.

Hållbarhet

Biblioteksplanen betonar på sidan 9 bibliotekens viktiga roll inom hållbarhet med tonvikt på dess roll som informations- och kulturbärare, och dess många samlingspunkter. Planen lyfter också att dagens viktiga frågor är hållbarheten,

demokratin, barnens rättigheter och allas rätt till deltagande; och att ”samhällsomvälvningarna har aldrig varit så komplexa men ändå så tydligt formulerade som i Agenda 2030:s 17 hållbarhetsmål”.

Förvaltningen föreslår att den starka dimension av hållbarhet som finns inneboende i bibliotekets verksamhet, och som också framgår av planen, tydliggörs genom kopplingar i texten till de olika målen i Agenda 2030, inklusive miljömålen. Detta gäller i synnerhet mål 11 Hållbara städer och samhällen, mål 12 Hållbar konsumtion och produktion, mål 13 Bekämpa klimatförändringarna; men även mål 6 Rent vatten och sanitet för alla, mål 7 Hållbar energi för alla och mål 15 Ekosystem och biologisk mångfald.

Genom det hållbarhetsarbete som görs på biblioteken finns en stor potential att ge medborgarna inspiration och kunskap. På så sätt tydliggörs också att staden och biblioteken aktivt arbetar mot och med klimatförändringarna, till exempel genom målet *En fossilfri organisation* i stadens miljöprogram, som anger att Stockholms stad som organisation ska gå före i klimatarbetet och vara fossilfri senast 2030.

Norrmalms stadsdelsnämnd

Norrmalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 23 september 2021 följande.

Norrmalms stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av Ulla Sjöbergh (S) och Karin Norman (V), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Julian Kroon (SD), *bilaga 1*.

Norrmalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 3 augusti 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Att kunna läsa, förstå och göra sin röst hörd är en rättighet för alla barn. Litteraturen har en given plats i förskolan som källa till språkstimulans, samtal och reflektion och har en viktig uppgift när det gäller att stödja flerspråkighet hos barn med annat modersmål än svenska. Biblioteken är en viktig samarbetspartner för förskolan och fyller en funktion avseende tillgång till kultur och utbildning. Samverkan med stadens förskolor har under lång tid visat sig framgångsrik och viktig för att stimulera läsning hos barn. Bibliotekens uppdrag gentemot förskolan är att erbjuda ett brett utbud av litteratur och läsfrämjande aktiviteter, liksom att fungera som stöd i förskolornas läs- och språkstimulerande arbete och samverka med stadsdelsförvaltningarna.

Förvaltningen ser positivt på målsättningarna och intentionerna med biblioteksplan 2022-2025 och att barnrättsperspektivet på ett tydligt sätt har belysts.

Förvaltningen anser dock att planen behöver utvecklas avseende hur biblioteket ska stötta förskolorna i sitt uppdrag. Förvaltningen anser också att planen behöver beskriva utveckling och möjlighet till digitalt deltagande i aktiviteter med förskolorna, exempelvis sagostunder.

Om ett barn talar eller har anknytning till ett nationellt minoritetsspråk (finska, meänkieli, samiska, romani och jiddisch) har det rätt till förstärkt språkstöd inom utbildningen. Stockholms stad är förvaltningsområde för finska, meänkieli och samiska. Förvaltningen saknar ett förtydligande i planen kring hur biblioteken kan stödja detta arbete exempelvis genom särskild utvald litteratur.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 23 september 2021 följande.

Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Reservation anfördes av Ahmed Sharaf Abdi m.fl. (V) och Elvir Kazinic m.fl. (S), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Ole-Jörgen Persson m.fl. (M), Johan Bergelin (L), Tomas Beer (MP) och Patrick Amofah (C), *bilaga 1*.

Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 9 juli 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Rinkeby-Kista stadsdelsområde har förmånen att ha tre av Stockholms stads bibliotek i området, Husby bibliotek, Kista bibliotek och Rinkeby bibliotek. Kista bibliotek, som är inhyst i Kista galleria, invigdes 2014 är ett programbibliotek och ett av Sveriges modernaste. Kista bibliotek fungerar redan idag som ett nodbibliotek i området, ett större bibliotek med ett brett utbud av litteratur och programverksamhet. Kista bibliotek och övriga två bibliotek, Husby bibliotek och Rinkeby bibliotek är viktiga och omtyckta institutioner i stadsdelsområdet och förvaltningen har ett mycket väl fungerande samarbete med alla tre. Förvaltningen ser positivt på förslaget kring ett nodbibliotek i området, parallellt med att både Rinkeby och Husby bibliotek fortsätter att utvecklas. Att biblioteken i Stockholms stad går från att ha ett lokalt till ett gemensamt bokbestånd ser förvaltningen som en rimlig utveckling i tiden. Väsentligt dock att förändringen genomförs varsamt och insiktsfullt så att omställningen gynnar stadsdelsområdet och utvecklar samtliga tre bibliotek i Rinkeby-Kista.

I den nya biblioteksplanen betonas vikten av att Stockholms stads biblioteks samling ska lyftas och synliggöras. Att nyttjandet av beståndet och den totala utlåningen ska öka markant, något som förvaltningen anser positivt. Flera av bibliotekets samhällsuppdrag tangerar stadsdelsförvaltningens åtaganden, däribland att ge invånare samhällsinformation. Ett samarbete pågår för hur biblioteken och

medborgarkontoren i Husby och Rinkeby tillsammans kan utveckla medborgarservicen och samhällsvägledningen till områdets invånare. Stadsövergripande uppdrag finns också att se över möjlighet till samlokalisering.

Förvaltningen ser positivt på att i fortsatt samverkan med biblioteken ta fram nya arbetssätt för att ytterligare främja och stimulera till läsning, utbildning och kulturupplevelser i stadsdelsområdet. Att med engagemang och nytänkande bidra till nya arbetssätt för att nya målgrupper nås. Goda erfarenheter har arbetet med "Läslust" bidragit med, initierat av socialförvaltningen, biblioteket och Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning. Andra intressanta läs- och språkfrämjande satsningar i området är Läsförbarnsinstitutets "Läslandet" i Rinkeby och Berättarministeriet i Husby. Under ett verksamhetsår samarbetar förvaltningen kring flera olika temadagar och veckor med biblioteken. Så som kulturprogram för de nationella minoriteterna, Kista världsmusikfestival, Antivåldsveckan i Rinkeby-Kista och i år Rinkeby-Kistas egen Pridevecka.

Rinkeby-Kistas öppna fritidsverksamhet: parklekar, ungdomsgårdar, nystartade Framtidens hus och förvaltningens fritidsverksamhet för ungdomar med funktionsnedsättning "Fritid för alla" samverkar i dag med biblioteken främst kring olika kulturprogram under skolloven. Bibliotekens lovverksamhet med olika kulturprogram och skapande verksamhet för barn och ungdomar har utvecklats under de senaste åren. Bibliotekens uppsökande arbete framförallt under sommarmånaderna uppskattas och förvaltningen ser hur ett utvecklat och fördjupat samarbete mellan biblioteken och områdets öppna fritidsverksamheter bidrar till positiva erfarenheter.

Samverkan mellan förskola och bibliotek är självklar i Rinkeby- Kista och förvaltningens förskoleavdelning har goda kontakter med biblioteken i stadsdelsområdet. Den kommunala förskolan och biblioteken har tillsammans arbetat för att bygga upp egna förskolebibliotek inom samtliga sex förskoleenheter. Av naturliga skäl på grund av pågående pandemi har personliga besök i verksamheterna satts på paus sedan mars 2020, i stället har olika digitala lösningar ytterligare utvecklats. Det goda samarbetet mellan förskolan och biblioteken kommer fortsätta och utvecklas. Att nästan alla förskolor och öppna förskolor i området ligger inom gångavstånd till ett bibliotek är förmånligt och uppskattat. Att skapa personliga kontakter mellan barn, förskole- och bibliotekspersonal är mycket betydelsefullt.

Avdelningen för äldre, funktionsnedsatta och socialpsykiatri har noterat ett fokus de senaste åren på den yngre målgruppen, barn och ungdom, inom biblioteksverksamheten. Förvaltningen välkomnar en utökad samverkan och riktade insatser mellan biblioteket och målgrupper inom daglig verksamhet, särskilda boenden, aktivitetscentrum och träfflokaler. Målgrupper som har stor behållning av bibliotekets utbud och som ytterligare kommer att bidra till målet att nyttjandet av bibliotekets bestånd och den totala utlåningen ska öka markant.

Biblioteken är i många avseenden en demokratisk institution. Stadsdelsområdets tre bibliotek fyller en viktig funktion som det öppna offentliga rum dit alla är välkomna. Möten mellan människor i samhället är ofta uppdelat; utifrån t.ex. ålder, kön och intresse. Biblioteken utgör här ett lysande undantag som är av vikt att värda och utveckla. Biblioteket spelar en mycket viktig roll som demokratisk mötesplats.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Skarpnäcks stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 2 september 2021 följande.

Förvaltningens tjänsteutlåtande överlämnas som svar på remissen.

Reservation anfördes av Tina Kratz m.fl. (V) och Monica Lövström m.fl. (S), *bilaga 1*.

Skarpnäcks stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 22 juni 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Biblioteksverksamheten är en viktig aktör för stadens medborgares möjligheter till både kunskap och utveckling. Dess tillgänglighet och utbud bidrar till ökad likställighet för målgrupper i alla åldrar inom staden. Förvaltningen är positiv till det nya förslaget och dess ökade fokus på nya arbetssätt och ökad digitalisering som ska möta både en förändrad efterfrågan och människors skiftande behov.

Förvaltningen har många positiva erfarenheter av att samarbete med biblioteken i stadsdelsområdet och ser fram emot ett fortsatt utvecklingssamarbete.

Förvaltningen föreslår att detta tjänsteutlåtande lämnas som svar på remissen.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Skärholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 23 september 2021 följande.

Nämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och lämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Reservation anfördes av Salar Rashid m.fl. (S), Shamsou A. Hassan m.fl. (V) samt Sara Soumah (Fi) genom ersätтарыttrande, *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Tapani Juntunen (SD), *bilaga 1*.

Skärholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 28 juli 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ser positivt på synen om att utgå från ett logistikcenter med böcker för alla Stockholms invånare, vilket bidrar till att biblioteken inte bara får anknytning till en stadsdel utan är alla invånarens bibliotek. Samtidigt behöver miljöaspekten vägas in om ett logistikcenter innebär fler transporter.

Förvaltningen ser att biblioteken utgör en viktig samhällsresurs för många målgrupper som också konstateras i biblioteksplanen. Förvaltningen ser gärna att äldre lyfts in som en särskild målgrupp. Detta givet att äldre kan ha specifika behov som bör tillgodoses när man planerar för bibliotekens verksamheter.

Biblioteken spelar en stor roll i förvaltningens verksamheter, där samarbeten sker främst inom kultur, öppen fritidsverksamhet och förskola. En nära samverkan med bibliotek såväl som ökat kulturutbud, främjar en god skolgång för fler barn. Produktioner som förvaltningen köper in och teaterföreställningar för samtliga förskolebarn har visats på biblioteket då teaterlokaler har varit stängd under pandemin. Förvaltningens förskolor och parklekar har ett pågående samarbete för att främja barns läsförståelse genom högläsning, bokutlåning på plats, filmvisning och sagoläsning. Dessa samarbeten kan med fördel upprätthållas och fördjupas samtidigt som fler samarbeten utvecklas inom nya områden. Med bakgrund av att biblioteken möjliggör för vidare högskolestudier i områden med lägre utbildningsnivå och indirekt bidrar till trygghet för invånare ser förvaltningen positivt på en stärkt samverkan med högskolor och forskning (s.24).

Biblioteken har tillsammans med stadens medborgarkontor ett vägledande uppdrag gentemot stadens invånare. Förvaltningen ser positivt på det förtydligande av bibliotekens samhällsorienterande uppdrag som uttrycks i Biblioteksplanen. Ett sådant förtydligande skapar goda förutsättningar till fördjupade samarbeten mellan medborgarkontor och bibliotek som tillgängliggör samhällsvägledning för fler och verkar för ökat förtroende till staden.

I biblioteksplanen står att biblioteken ska vara neutrala i politiska, religiösa och ideologiska frågor samt att biblioteken inte ska bära på sanningen (s.22). Förvaltningen ställer frågan vad det innebär att inte bära på sanningen samtidigt som det nämns att biblioteken ska stå upp för demokrati och mänskliga rättigheter? Vidare, hur bestäms urval vid aktiviteter när dessa befinner sig i gråzoner?

I rapporten skrivs att biblioteket ska hålla "förtroendeöppet" lokalt utan personal (s.5). Här anser förvaltningen att det behöver utredas vidare på vilka bibliotek som förtroendeöppet passar, så de invånare som behöver även fortsatt kan få vägledning och stöd.

Jämställdhetsanalys

Stadens bibliotek skapar möjlighet för stadens invånare, kvinnor och män, pojkar och flickor, att studera och därmed rätt till utbildning. Biblioteksplanen synliggör prioriterade målgrupper och de satsningar som behövs för att skapa ett mer tillgängligt bibliotek för de som behöver det mest.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 30 september 2021 följande.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd beslutar att överlämna tjänsteutlåtandet som svar på remissen.

Reservation anfördes av Rashid Mohammed m.fl. (V) och Anna Jonazon m.fl. (S), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Ghazal Saberian (SD), *bilaga 1*.

Spånga-Tensta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 10 augusti 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är positiv till kulturnämndens förslag till ny biblioteksplan. Planen tar sin utgångspunkt i Vision 2040 – Möjligheternas Stockholm och med inriktningen att biblioteket ska bidra till en stad som lever upp till mänskliga rättigheter och barnrätt och där mångfald, innovationer, nytänkande och tillgänglighet är ledord.

Förvaltningen anser att de fem strategiska inriktningar som föreslås i biblioteksplanen lever upp till stadens vision och är i många delar en innovativ plan som möjliggör för ett öppet och tillgängligt bibliotek för alla.

Förvaltningen anser att inriktningen på den nya biblioteksplanen som rör barns rättigheter är i linje med förskolans utbildningsuppdrag och främjar barns uppväxtvillkor. Biblioteken är en viktig samarbetspart för förskolan och kan fungera som ett stöd i det läs- och språkstimulerande arbetet, vilket är ett av nämndens prioriterade uppdrag för stadsdelsområdets förskolor.

Ambitionen att på olika sätt lyfta, synliggöra och underlätta för stockholmarna att ta del av bibliotekens bestånd är positivt ut många aspekter, liksom den strategisk förflyttning för att säkerställa medborgarservice och demokratisk samhällsvägledning. Förvaltningen menar att dessa strategiska förflyttningar gynnar stadsdelsområdets invånare och ligger väl i linje med planerna att samlokaliseringen av bibliotek och medborgarkontor på Tenstagången.

Förvaltningen är även positiv till den strategiska förflyttning att gå från erbjudandet i fokus till upplevelsen i fokus som handlar om att öka möjligheter till medskapande för bibliotekets användare som en del i det trygghetsskapande arbetet.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden beslutar att överlämna tjänsteutlåtandet som svar på remissen.

Södermalms stadsdelsnämnd

Södermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 23 september 2021 följande.

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av Anders Göransson, Britten Lagerkvist Tranströmer och Magnus Nilsson (alla S) samt Frida Nehrfors Hultén (V), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Christina Wallmark (SD), *bilaga 1*.

Ersätтарыttrande gjordes av Antonia Simon (Fi), Cassandra Solback och Anna-Karin Lindahl (båda S), *bilaga 1*.

Ersätтарыttrande gjordes av Ulf Wester (SD), *bilaga 1*.

Södermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 25 augusti 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är överlag positiv till den nya biblioteksplanen, och anser att de föreslagna strategiska förflyttningarna är relevanta och speglar samhällets utveckling. Planen är fint illustrerad och innehåller tilltalande citat och exempel.

Ansatsen i planen är visionär och anger riktningen in i framtiden. Förvaltningen anser att det behöver tydliggöras vad det är som egentligen ska göras för att underlätta för biblioteksverksamheten, och eventuellt övriga ansvariga, att verkställa planen. Om detta fina material är tänkt att kunna läsas av fler, såsom samarbetsparter och medborgare, även de prioriterade målgrupperna, bör det vara mer lättläst.

Även om planen lyfter att de strategiska förflyttningarna är tänkta som riktningar som sedan ska konkretiseras i verksamhetsplaner och strukturplan saknar förvaltningen en tydlig koppling till många av de prioriterade grupperna som anges i bibliotekslagen. En fråga som lyfts inom förvaltningen är hur man når ut till målgruppen funktionshindrade och hur kontaktytan anpassas när tjänsterna blir allt mer digitala, vilket kan vara en utmaning för målgruppen. En annan fråga gäller målgruppen nyanlända och hur dessa ska nås utöver språkstöd och läxhjälp.

Planen lyfter barns perspektiv och upplevelser på ett fint och konkret sätt genom citat och exempel. Fokus på barns rättigheter och vikten av att främja språkutveckling och uppmuntra till läsning, genom att bland annat erbjuda litteratur utifrån barnens behov och förutsättningar, framgår tydligt. Planen tar upp att samverkan mellan biblioteken och stadens förskolor under lång tid har visat sig framgångsrik och viktig för att stimulera läsning hos barn. Bibliotekets uppdrag gentemot förskolan är bland

annat att erbjuda ett brett utbud av litteratur och att fungera som stöd i förskolornas läs- och språkstimulerande arbete. Förvaltningens kommunala förskolor har ett väl uppbyggt samarbete med stadsbiblioteken om utbud av litteratur och läsfrämjande aktiviteter. Även stadsdelsrådets parklekar och öppna förskolan har ett utvecklat samarbete, med till exempel högläsning och bokpåsar.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Östermalms stadsdelsnämnd

Östermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 23 september 2021 följande.

Östermalms stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Särskilt uttalande gjordes av Birgit Marklund Beijer m.fl. (S) och Jaime Barrios m.fl. (V), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Göran Ek m.fl. (SD), *bilaga 1*.

Östermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 26 augusti 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen välkomnar förslaget till ny biblioteksplan som pekar ut stadens viljeriktning de kommande fyra åren. Förvaltningen ser positivt på de ambitiösa strategiska förflyttningar som beskrivs i planen. Det är även positivt att samverkan med stadsdelarna lyfts fram och då i synnerhet samverkan med stadens förskolor, för att stimulera läsningen hos barn. Förvaltningen anser vidare att planen är väl underbyggd och att metoden som använts för utarbetandet av planen är inspirerande. Förvaltningen anser dock att äldres perspektiv inte lyfts i tillräcklig omfattning. Äldre är visserligen inte en prioriterad målgrupp enligt bibliotekslagen men staden har antagit en handlingsplan för äldrevänlig stad, och den återspeglas inte i biblioteksplanen. Ett exempel är att det i planen finns information om att det hållits ett stort antal workshops som underlag, med en uppräkningslista av vilka konstellationer som deltagit. Bland dessa syns ingen funktion för att särskilt bevaka och föra fram äldreperspektivet, vilket förvaltningen anser vara en brist. Förvaltningen föreslår därför att äldreperspektivet ska tas med i *Mer relevant än någonsin – Biblioteksplan 2022-2025* för att den även ska bli relevant för stadens äldre målgrupper.

Avslutningsvis kan tilläggas att beskrivningen av hur biblioteken planerar utveckla sina arbetssätt framstår som innovativt och nytänkande och förvaltningen ser fram emot fortsatt samarbete

Stockholms Stadshus AB

Stockholms Stadshus AB:s yttrande daterat den 20 september 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Koncernledningen har inget ytterligare att tillföra eller invända i förslaget till handlingsplan, utan instämmer i att det krävs en ständig utveckling och anpassning av verksamheten utifrån nya krav för att biblioteken ska fortsatt vara en viktig plats för många medborgare.

Underremiss

Kulturhuset Stadsteaterns remissvar daterat den 13 september 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Kulturhuset Stadsteatern ställer sig, som remissinstans, bakom kulturnämndens beslut att godkänna förslaget till biblioteksplan 2022-2025.

Förslaget till plan är framtaget i en inkluderande process. Det föreligger en stark förankring i det som huvudsakligen legitimerar bibliotekets verksamhet, nämligen användarna. Både befintliga och potentiellt nya.

De strategiska förflyttningar som identifieras i förslaget till plan är relevanta och utgör en bra grund för att biblioteket ska vara en fortsatt viktig plats för medborgarna. De strävar mot ett bibliotek i takt med samtiden som väl möter upp användarnas behov och önskemål.

Kommunstyrelsens råd för funktionshinderfrågor

Kommunstyrelsens råd för funktionshinderfrågors yttrande daterat den 1 oktober 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Rådet välkomnar planen som har en ambitiös inriktning för bibliotekens viktiga roll i staden och dess invånare. Personer med funktionsnedsättning lyfts i planen fram som en av fyra prioriterade grupper, vilket välkomnas. Likaså att det tydligt i planen framhålls att biblioteken ska vara tillgängliga för alla och anpassade till användarnas behov. Men rådet noterar tyvärr att när man sedan går till planens mer konkreta innehåll så nämns inte den prioriterade gruppen personer med funktionsnedsättning vidare och följaktligen inte heller något om behovet av åtgärder för gruppen - för att exempelvis öka tillgängligheten. Rådet efterfråga således mer konkretion för gruppen och tillgänglighetsarbetet i planen. En tydlig plan kring hur arbetet ska gå till för att nå full tillgänglighet och vilka åtgärder som behöver sättas in.

Svensk biblioteksforening region Stockholm, Uppsala och Gotland

Svensk biblioteksforening region Stockholm, Uppsala och Gotlands yttrande daterat den 28 september 2021 har i huvudsak foljande lydelse.

Svensk biblioteksforening region Stockholm, Uppsala och Gotland har beretts mojlighet att yttra sig over Stockholms stads forslag ”Mer relevant an någonsin. Biblioteksplan for Stockholms stad 2022-2025.”

En relevant biblioteksplan som formar verksamheten utifran användarnas behov är, tillsammans med tillräckliga ekonomiska resurser en väsentlig del av en framgångsrik lokal biblioteksverksamhet. Eftersom Stockholms stadsbibliotek är institutionell medlem i Svensk biblioteksforening avstår vi som forening att ha synpunkter på det konkreta innehållet i den föreslagna biblioteksplanen.

Reservationer m.m.

Kulturnämnden

Reservation anfördes av Torun Boucher m.fl. (V) och Emilia Bjuggren m.fl. (S) enligt följande.

1. Att förslaget till biblioteksplan 2022-2025 godkännes delvis
2. Att utbyggnaden av nodbibliotek inte får ske på bekostnaden av de lokala biblioteken
3. Att barnlitteraturen delvis undantas från den gemensamma samlingen
4. Därutöver anfördes följande:

Förslaget på biblioteksplan för 2022-2025 är en genomarbetad och gedigen produkt som bygger på ett arbetssätt där man lyssnat på Stockholmarnas erfarenheter och behov av biblioteksverksamheten i staden. Biblioteksplanen är fylld av berättelser som visar på hur viktigt biblioteket är som samhällsinstitution och hur stolta vi ska vara över den fantastiska biblioteksverksamhet vi har idag.

Staden växer, biblioteksbesökarnas och läsarnas beteendemönster har förändrats kraftigt över tid vilket fodrar att biblioteken behöver anpassa sin verksamhet för att möta stockholmarna på ett bättre sätt. Vi delar därför biblioteksplanens lovvärda ambition om att göra

biblioteken mer relevanta än någonsin och det finns ett behov av att stärka bibliotekens förutsättningar för att klara av sitt oerhört samhällsviktiga och omfattande uppdrag. Det handlar både om stärkt finansiering och att ta kliv framåt för att Stockholms bibliotek ska ligga i framkant nationellt och hålla högsta möjliga kvalitet.

Vi vill dock vara tydliga med att strategiska förflyttningar behöver ske varsamt och med eftertanke. När biblioteken får ett förändrat uppdrag på strukturell nivå måste man säkerställa att det inte sker på bekostnaden av en likvärdig tillgång till biblioteken för alla Stockholmare oavsett utbildningsbakgrund eller var i staden man bor.

När det gäller de nya strategiska förflyttningar som presenteras i biblioteksplanen är vi i grunden positiva till förslagen, men vi ser att det finns risker och utmaningar som utan noga avvägningar och fullgod finansiering kan leda till oönskade effekter.

Från bibliotekets bestånd till stockholmarnas samling

Det finns flera vinster att göra när biblioteken går från ett lokalt bestånd till en gemensam boksamling. En modern logistikkedja där det blir lättare för användarna att beställa böcker kan innebära förbättrad service och effektiviseringar av biblioteksverksamheten där mängden transporter minskas och resurser frigörs till att förbättra programverksamheten.

Däremot finns det problem och risker med att från lokala bestånd till en så kallad flytande samling. För att en flytande samling ska fungera fullt ut och stärka

likvärdigheten behöver beteendemönstret se liknande ut i hela staden, vilket inte är fallet idag. Om boende i innerstaden i högre grad beställer och efterfrågar böcker av olika kategorier än vad boende i våra ytterförorter gör kommer böcker att koncentreras till biblioteken som ligger centralt. Det skulle vara förödande.

Särskilt viktigt är det att barnböcker inte ingår i stadens gemensamma bestånd utan att varje enskilt bibliotek har en barnavdelning där böckerna ingår i det egna beståndet. Det finns skäl till att fundera noggrant vilka andra typer av böcker som bör ingå i bibliotekens egna bestånd för att motverka de negativa sidorna med att ha en flytande samling.

Från biblioteket mitt i byn till bibliotek i hela staden

Vi ställer oss i grunden positiva till att varje stadsdelsområde har ett nodbibliotek som kan erbjuda ett bredare utbud av böcker och programverksamhet. Däremot ställer vi oss starkt kritiska till att den här utvecklingen sker på bekostnad av våra mindre lokala bibliotek.

Biblioteket mitt i byn har inte tappat relevans. Tvärt om menar vi att ett levande lokalt bibliotek i närområdet är viktigare än någonsin. Ett bemannat bibliotek med en god programverksamhet, särskilt för barn och unga, ska vara hjärtat av våra lokalsamhällen där alla medborgare känner sig välkomna. Den här mandatperioden har samhällsservicen i staden försämrats på många platser, särskilt i våra ytterförorter. En reduktion av de lokala biblioteken skulle vara ett dråpslag i det avseendet på många platser.

Vidare går och cyklar många barn och föräldrar till sitt lokala bibliotek för att låna böcker. Hur många av dessa skulle ta sig till ett nodbibliotek en eftermiddag efter förskolan när det lokala biblioteket inte finns kvar eller har minskad tillgänglighet? Att lägga ner, ta bort bemanningen eller reducera tillgängligheten till dessa skulle skapa oerhört negativa effekter för barnens läsande, läskunnighet och den lokala samhällsservicen som biblioteken är en essentiell del av.

Biblioteksverksamheten har varit nedprioriterad under den här mandatperioden och den grönbå majoriteten har inte ens klarat av att finansiera en renovering av Stadsbiblioteket. Det är mycket oroande givet den ökade kostnadsbild som en utbyggnad av nodbiblioteken skulle innebära. Därför förutsätter vi att biblioteksplanen möts upp av en stärkt finansiering som möjliggör för utvecklingen av nodbiblioteken samtidigt som vi också stärker våra lokala bibliotek.

Från kopieringsrum till samhällsuppdrag

Biblioteken är en plats som många olika typer av människor söker sig till för ärenden som inte har med läsning eller utlån av medier av olika slag att göra. Samhällsservicen som biblioteken erbjuder i form av vägledning, stöd av olika slag och tillgång till datorer, kopiatorer och wi-fi är mycket uppskattad och viktig för många stockholmare.

Vi ställer oss positiva till att den här delen av bibliotekens verksamhet lyfts upp i biblioteksplanen, men vi hade önskat att man tog ett ytterligare kliv och föreslog att varje bibliotek också ska ha ett medborgarkontor. På flera platser är bibliotek och

medborgarkontor samlokaliserade och vi anser att det finns goda skäl att höja ambitionsnivån för samhällsservicen för alla stadens bibliotek.

Vidare anger biblioteksplanen att all verksamhetsutveckling bör utgå från att utforma en så inkluderande verksamhet för så många som möjligt. Biblioteket beskrivs som en plats som ska vara inbjudande, trygg och tillgänglig för alla. En plats med tydlig struktur för det trygghetsskapande arbetet - och med ett tydligt uppdrag om att anpassa sig till användarnas behov. Exempelvis lyfts Barnrättsperspektivet på ett tydligt sätt, men däremot lyser HBTQ+ perspektivet med sin frånvaro.

För att biblioteken fortsatt ska kunna bidra till att en stad som lever upp till mänskliga rättigheter och mångfald så krävs det också att det finns en bredd bland de prioriterade målgrupperna. Biblioteken är samhällsviktig aktör och deras aktiva arbete för hbtq+ personer kan göra stor skillnad för den enskilda att inkluderas i staden. Svensk biblioteks förening har bland annat utformat en guide för bibliotekens arbete med just hbtq+ frågor, med syfte att inspirera verksamma inom bibliotekssektorn.

Där beskrivs bland annat vikten av ett medvetet inkluderande för att bättre kunna skapa en miljö där alla känner sig välkomna, och trygga. Dit når biblioteken genom kompetensutveckling och normkritiska perspektiv som är viktiga inte vara för det direkta arbetet i biblioteksrummen utan också vid marknadsföring, rekrytering och planering. Att inkludera och synliggöra hbtq+ perspektivet i biblioteksutvecklingen, och prioritera det i föreningens arbete, bör vara en självklarhet. Inte ens biblioteken är fria från hot och våld, och vi har de senaste åren sett flera exempel runt om i landet på när extrema krafter försöker inskränka de mänskliga rättigheterna genom att påverka vilka flaggor som får hängas upp mm.

Ersätтарыttrande gjordes av Madeleine Kaharascho Fridh (Fi) som instämmer i förslag till beslut från Torun Boucher m.fl. (V) och Emilia Bjuggren m.fl. (S).

Socialnämnden

Reservation anfördes av Alexandra Mattson Åkerström, Jackie Nylander och Björn Häll Kellerman (alla V) samt Karin Gustafsson och Anders Göransson (båda S) enligt följande.

1. Att förslaget till biblioteksplan 2022-2025 godkännes delvis
2. Att utbyggnaden av nodbibliotek inte får ske på bekostnaden av de lokala biblioteken
3. Att barnlitteraturen delvis undantas från den gemsamma samlingen
4. Därutöver anfördes följande:

Förslaget på biblioteksplan för 2022-2025 är en genomarbetad och gedigen produkt som bygger på ett arbetssätt där man lyssnat på Stockholmarnas erfarenheter och behov av biblioteksverksamheten i staden. Biblioteksplanen är fylld av berättelser som

visar på hur viktigt biblioteket är som samhällsinstitution och hur stolta vi ska vara över den fantastiska biblioteksverksamhet vi har idag.

Staden växer, biblioteksbesökarnas och läsarnas beteendemönster har förändrats kraftigt över tid vilket fodrar att biblioteken behöver anpassa sin verksamhet för att möta stockholmarna på ett bättre sätt. Vi delar därför biblioteksplanens lovvärda ambition om att göra biblioteken mer relevanta än någonsin och det finns ett behov av att stärka bibliotekens förutsättningar för att klara av sitt oerhört samhällsviktiga och omfattande uppdrag. Det handlar både om stärkt finansiering och att ta kliv framåt för att Stockholms bibliotek ska ligga i framkant nationellt och hålla högsta möjliga kvalitet.

Vi vill dock vara tydliga med att strategiska förflyttningar behöver ske varsamt och med eftertanke. När biblioteken får ett förändrat uppdrag på strukturell nivå måste man säkerställa att det inte sker på bekostnaden av en likvärdig tillgång till biblioteken för alla Stockholmare oavsett utbildningsbakgrund eller var i staden man bor.

När det gäller de nya strategiska förflyttningar som presenteras i biblioteksplanen är vi i grunden positiva till förslagen, men vi ser att det finns risker och utmaningar som utan noga avvägningar och fullgod finansiering kan leda till oönskade effekter.

Från bibliotekets bestånd till stockholmarnas samling

Det finns flera vinster att göra när biblioteken går från ett lokalt bestånd till en gemensam boksamling. En modern logistikkedja där det blir lättare för användarna att beställa böcker kan innebära förbättrad service och effektiviseringar av biblioteksverksamheten där mängden transporter minskas och resurser frigörs till att förbättra programverksamheten.

Däremot finns det problem och risker med att från lokala bestånd till en så kallad flytande samling. För att en flytande samling ska fungera fullt ut och stärka likvärdigheten behöver beteendemönstret se liknande ut i hela staden, vilket inte är fallet idag. Om boende i innerstaden i högre grad beställer och efterfrågar böcker av olika kategorier än vad boende i våra ytterförorter gör kommer böcker att koncentreras till biblioteken som ligger centralt. Det skulle vara förödande.

Särskilt viktigt är det att barnböcker inte ingår i stadens gemensamma bestånd utan att varje enskilt bibliotek har en barnavdelning där böckerna ingår i det egna beståndet. Det finns skäl till att fundera noggrant vilka andra typer av böcker som bör ingå i bibliotekens egna bestånd för att motverka de negativa sidorna med att ha en flytande samling.

Från biblioteket mitt i byn till bibliotek i hela staden

Vi ställer oss i grunden positiva till att varje stadsdelsområde har ett nodbibliotek som kan erbjuda ett bredare utbud av böcker och programverksamhet. Däremot ställer vi oss starkt kritiska till att den här utvecklingen sker på bekostnad av våra mindre lokala bibliotek.

Biblioteket mitt i byn har inte tappat relevans. Tvärt om menar vi att ett levande lokalt bibliotek i närområdet är viktigare än någonsin. Ett bemannat bibliotek med en god programverksamhet, särskilt för barn och unga, ska vara hjärtat av våra lokalsamhällen där alla medborgare känner sig välkomna. Den här mandatperioden har

samhällsservicen i staden försämrats på många platser, särskilt i våra ytterförorter. En reducering av de lokala biblioteken skulle vara ett dråpslag i det avseendet på många platser.

Vidare går och cyklar många barn och föräldrar till sitt lokala bibliotek för att låna böcker. Hur många av dessa skulle ta sig till ett nodbibliotek en eftermiddag efter förskolan när det lokala biblioteket inte finns kvar eller har minskad tillgänglighet? Att lägga ner, ta bort bemanningen eller reducera tillgängligheten till dessa skulle skapa oerhört negativa effekter för barnens läsande, läskunnighet och den lokala samhällsservicen som biblioteken är en essentiell del av.

Biblioteksverksamheten har varit nedprioriterad under den här mandatperioden och den grönbå majoriteten har inte ens klarat av att finansiera en renovering av Stadsbiblioteket. Det är mycket oroande givet den ökade kostnadsbild som en utbyggnad av nodbiblioteken skulle innebära. Därför förutsätter vi att biblioteksplanen möts upp av en stärkt finansiering som möjliggör för utvecklingen av nodbiblioteken samtidigt som vi också stärker våra lokala bibliotek.

Från kopieringsrum till samhällsuppdrag

Biblioteken är en plats som många olika typer av människor söker sig till för ärenden som inte har med läsning eller utlån av medier av olika slag att göra. Samhällsservicen som biblioteken erbjuder i form av vägledning, stöd av olika slag och tillgång till datorer, kopiatorer och wi-fi är mycket uppskattad och viktig för många stockholmare.

Vi ställer oss positiva till att den här delen av bibliotekens verksamhet lyfts upp i biblioteksplanen, men vi hade önskat att man tog ett ytterligare kliv och föreslog att varje bibliotek också ska ha ett medborgarkontor. På flera platser är bibliotek och medborgarkontor samlokaliserade och vi anser att det finns goda skäl att höja ambitionsnivån för samhällsservicen för alla stadens bibliotek.

Vidare anger biblioteksplanen att all verksamhetsutveckling bör utgå från att utforma en så inkluderande verksamhet för så många som möjligt. Biblioteket beskrivs som en plats som ska vara inbjudande, trygg och tillgänglig för alla. En plats med tydlig struktur för det trygghetsskapande arbetet - och med ett tydligt uppdrag om att anpassa sig till användarnas behov. Exempelvis lyfts Barnrättsperspektivet på ett tydligt sätt, men däremot lyser HBTQ+ perspektivet med sin frånvaro.

För att biblioteken fortsatt ska kunna bidra till att en stad som lever upp till mänskliga rättigheter och mångfald så krävs det också att det finns en bredd bland de prioriterade målgrupperna. Biblioteken är samhällsviktig aktör och deras aktiva arbete för hbtq+ personer kan göra stor skillnad för den enskilda att inkluderas i staden. Svensk biblioteks förening har bland annat utformat en guide för bibliotekens arbete med just hbtq+ frågor, med syfte att inspirera verksamma inom bibliotekssektorn.

Där beskrivs bland annat vikten av ett medvetet inkluderande för att bättre kunna skapa en miljö där alla känner sig välkomna, och trygga. Dit når biblioteken genom kompetensutveckling och normkritiska perspektiv som är viktiga inte vara för det direkta arbetet i biblioteksrummen utan också vid marknadsföring, rekrytering och planering. Att inkludera och synliggöra hbtq+ perspektivet i biblioteksutvecklingen,

och prioritera det i föreningens arbete, bör vara en självklarhet. Inte ens biblioteken är fria från hot och våld, och vi har de senaste åren sett flera exempel runt om i landet på när extrema krafter försöker inskränka de mänskliga rättigheterna genom att påverka vilka flaggor som får hängas upp mm.

Särskilt uttalande gjordes av Christina Wallmark (SD) enligt följande.

Sverigedemokraterna ser positivt på att det presenteras en plan för bibliotekens framtid i Stockholms stad. Den centrala utgångspunkten för alla bibliotek har varit och bör vara att vara en plats för förkovra sig på och för kunskapsspridning. I tider av förändrade konsumtions- och levnadsmönster är det av stor vikt att föra diskussioner om hur vi kan bevara och värna centrala institutioners roll i framtiden. Bibliotekens roll att bevara viktig litteratur och blivit än mer viktigt då allt mer digitaliseras.

Biblioteken har en central roll att spela i att skapa mötesplatser och erbjuda kunskap för de som annars kanske inte har tillgång till det. Inte minst är det en avgörande resurs för de i behov av tekniskt stöd. Stockholms stadsbibliotek är lika gammalt som den svenska demokratin och Sveriges bibliotekstraditioner är en del av den svenska kulturen. I och med de samhällsutmaningar som den förda politiken har skapat så ser vi att bibliotekens roll blir allt viktigare att sprida kunskap om svensk kultur och historia till nya generationer.

Vidare ställer vi oss skeptiska till förslaget om ”förtroendeöppet”, ett koncept som syftar till att hålla biblioteken öppna utan närvarande personal, då stadens bibliotek har haft problem med ungdomsgång som bidragit till en otrygg och ogästvänlig miljö för övriga besökare.

Ersätтарыttrande gjordes av Anna Rantala Bonnier (Fi) som instämde i förslag till beslut och reservation från (V) och (S).

Utbildningsnämnden

Reservation anfördes av Kadir Kasirga m.fl. (S) och Tina Kratz m.fl. (V) enligt följande.

1. Att förslaget till biblioteksplan 2022-2025 godkännes delvis
- 2 Att utbyggnaden av nodbibliotek inte får ske på bekostnaden av de lokala biblioteken
- 3 Att barnlitteraturen delvis undantas från den gemsamma samlingen
- 4 Därutöver anføres följande:

Förslaget på biblioteksplan för 2022-2025 är en genomarbetad och gedigen produkt som bygger på ett arbetssätt där man lyssnat på Stockholmarnas erfarenheter och behov av biblioteksverksamheten i staden. Biblioteksplanen är fylld av berättelser som

visar på hur viktigt biblioteket är som samhällsinstitution och hur stolta vi ska vara över den fantastiska biblioteksverksamhet vi har idag.

Staden växer, biblioteksbesökarnas och läsarnas beteendemönster har förändrats kraftigt över tid vilket fodrar att biblioteken behöver anpassa sin verksamhet för att möta stockholmarna på ett bättre sätt. Vi delar därför biblioteksplanens lovvärda ambition om att göra biblioteken mer relevanta än någonsin och det finns ett behov av att stärka bibliotekens förutsättningar för att klara av sitt oerhört samhällsviktiga och omfattande uppdrag. Det handlar både om stärkt finansiering och att ta kliv framåt för att Stockholms bibliotek ska ligga i framkant nationellt och hålla högsta möjliga kvalitet.

Vi vill dock vara tydliga med att strategiska förflyttningar behöver ske varsamt och med eftertanke. När biblioteken får ett förändrat uppdrag på strukturell nivå måste man säkerställa att det inte sker på bekostnaden av en likvärdig tillgång till biblioteken för alla Stockholmare oavsett utbildningsbakgrund eller var i staden man bor.

När det gäller de nya strategiska förflyttningar som presenteras i biblioteksplanen är vi i grunden positiva till förslagen, men vi ser att det finns risker och utmaningar som utan noga avvägningar och fullgod finansiering kan leda till oönskade effekter.

Från bibliotekets bestånd till stockholmarnas samling

Det finns flera vinster att göra när biblioteken går från ett lokalt bestånd till en gemensam boksamling. En modern logistikkedja där det blir lättare för användarna att beställa böcker kan innebära förbättrad service och effektiviseringar av biblioteksverksamheten där mängden transporter minskas och resurser frigörs till att förbättra programverksamheten.

Däremot finns det problem och risker med att från lokala bestånd till en så kallad flytande samling. För att en flytande samling ska fungera fullt ut och stärka likvärdigheten behöver beteendemönstret se liknande ut i hela staden, vilket inte är fallet idag. Om boende i innerstaden i högre grad beställer och efterfrågar böcker av olika kategorier än vad boende i våra ytterförorter gör kommer böcker att koncentreras till biblioteken som ligger centralt. Det skulle vara förödande.

Särskilt viktigt är det att barnböcker inte ingår i stadens gemensamma bestånd utan att varje enskilt bibliotek har en barnavdelning där böckerna ingår i det egna beståndet. Det finns skäl till att fundera noggrant vilka andra typer av böcker som bör ingå i bibliotekens egna bestånd för att motverka de negativa sidorna med att ha en flytande samling.

Från biblioteket mitt i byn till bibliotek i hela staden

Vi ställer oss i grunden positiva till att varje stadsdelsområde har ett nodbibliotek som kan erbjuda ett bredare utbud av böcker och programverksamhet. Däremot ställer vi oss starkt kritiska till att den här utvecklingen sker på bekostnad av våra mindre lokala bibliotek.

Biblioteket mitt i byn har inte tappat relevans. Tvärt om menar vi att ett levande lokalt bibliotek i närområdet är viktigare än någonsin. Ett bemannat bibliotek med en god programverksamhet, särskilt för barn och unga, ska vara hjärtat av våra lokalsamhällen där alla medborgare känner sig välkomna. Den här mandatperioden har

samhällsservicen i staden försämrats på många platser, särskilt i våra ytterförorter. En reduktion av de lokala biblioteken skulle vara ett dråpslag i det avseendet på många platser.

Vidare går och cyklar många barn och föräldrar till sitt lokala bibliotek för att låna böcker. Hur många av dessa skulle ta sig till ett nodbibliotek en eftermiddag efter förskolan när det lokala biblioteket inte finns kvar eller har minskad tillgänglighet? Att lägga ner, ta bort bemanningen eller reducera tillgängligheten till dessa skulle skapa oerhört negativa effekter för barnens läsande, läskunnighet och den lokala samhällsservicen som biblioteken är en essentiell del av.

Biblioteksverksamheten har varit nedprioriterad under den här mandatperioden och den grönbå majoriteten har inte ens klarat av att finansiera en renovering av Stadsbiblioteket. Det är mycket oroande givet den ökade kostnadsbild som en utbyggnad av nodbiblioteken skulle innebära. Därför förutsätter vi att biblioteksplanen möts upp av en stärkt finansiering som möjliggör för utvecklingen av nodbiblioteken samtidigt som vi också stärker våra lokala bibliotek.

Från kopieringsrum till samhällsuppdrag

Biblioteken är en plats som många olika typer av människor söker sig till för ärenden som inte har med läsning eller utlån av medier av olika slag att göra. Samhällsservicen som biblioteken erbjuder i form av vägledning, stöd av olika slag och tillgång till datorer, kopiatorer och wi-fi är mycket uppskattad och viktig för många stockholmare.

Vi ställer oss positiva till att den här delen av bibliotekens verksamhet lyfts upp i biblioteksplanen, men vi hade önskat att man tog ett ytterligare kliv och föreslog att varje bibliotek också ska ha ett medborgarkontor. På flera platser är bibliotek och medborgarkontor samlokaliserade och vi anser att det finns goda skäl att höja ambitionsnivån för samhällsservicen för alla stadens bibliotek.

Vidare anger biblioteksplanen att all verksamhetsutveckling bör utgå från att utforma en så inkluderande verksamhet för så många som möjligt. Biblioteket beskrivs som en plats som ska vara inbjudande, trygg och tillgänglig för alla. En plats med tydlig struktur för det trygghetsskapande arbetet - och med ett tydligt uppdrag om att anpassa sig till användarnas behov. Exempelvis lyfts Barnrättsperspektivet på ett tydligt sätt, men däremot lyser HBTQ+ perspektivet med sin frånvaro.

För att biblioteken fortsatt ska kunna bidra till att en stad som lever upp till mänskliga rättigheter och mångfald så krävs det också att det finns en bredd bland de prioriterade målgrupperna. Biblioteken är samhällsviktig aktör och deras aktiva arbete för hbtq+ personer kan göra stor skillnad för den enskilda att inkluderas i staden. Svensk biblioteks förening har bland annat utformat en guide för bibliotekens arbete med just hbtq+ frågor, med syfte att inspirera verksamma inom bibliotekssektorn.

Där beskrivs bland annat vikten av ett medvetet inkluderande för att bättre kunna skapa en miljö där alla känner sig välkomna, och trygga. Dit når biblioteken genom kompetensutveckling och normkritiska perspektiv som är viktiga inte vara för det direkta arbetet i biblioteksrummen utan också vid marknadsföring, rekrytering och planering. Att inkludera och synliggöra hbtq+ perspektivet i biblioteksutvecklingen,

och prioritera det i föreningens arbete, bör vara en självklarhet. Inte ens biblioteken är fria från hot och våld, och vi har de senaste åren sett flera exempel runt om i landet på när extrema krafter försöker inskränka de mänskliga rättigheterna genom att påverka vilka flaggor som får hängas upp mm.

Slutligen delar vi de synpunkter som utbildningsförvaltningen lyfter gällande skrivningarna om skolbiblioteken under avsnitt 1.6. De bör vara mer samstämmiga med skolbibliotekens skrivningar gällande skolans ansvar för skolbibliotek och personal i skolbibliotekens utbildningsbakgrund.

Särskilt uttalande gjordes av Martin Westmont (SD) enligt följande.

Sverigedemokraterna ser positivt på att det presenteras en plan för bibliotekens framtid i Stockholms stad. Den centrala utgångspunkten för alla bibliotek har varit och bör vara att vara en plats för förkovring och kunskapsspridning. I tider av förändrade konsumtions- och levnadsmönster är det av stor vikt att föra diskussioner om hur vi kan bevara och värna centrala institutioners roll i framtiden. Bibliotekens roll att bevara viktig litteratur och blivit än mer viktigt då alltmer digitaliseras.

Biblioteken har en central roll att spela i att skapa mötesplatser och erbjuda kunskap för de som annars kanske inte har tillgång till det. Inte minst är det en avgörande resurs för de i behov av tekniskt stöd. Stockholms stadsbibliotek är lika gammalt som den svenska demokratin och Sveriges bibliotekstraditioner är en del av den svenska kulturen. I och med de samhällsutmaningar som den förda politiken har skapat så ser vi att bibliotekens roll blir allt viktigare i att sprida kunskap om svensk kultur och historia till nya generationer.

Vidare ställer vi oss skeptiska till förslaget om ”förtroendeöppet”, ett koncept som syftar till att hålla biblioteken öppna utan närvarande personal. Stadens bibliotek har haft problem med ungdomsgång på våra bibliotek som bidragit till en otrygg och ogästvänlig miljö för övriga besökare.

Bromma stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Johan Heinonen m.fl. (S) enligt följande.

Att förslaget till biblioteksplan 2022-2025 godkännes delvis

Att utbyggnaden av nodbibliotek inte får ske på bekostnaden av de lokala biblioteken

Att barnlitteraturen delvis undantas från den gemensamma samlingen

Att därutöver anføres följande:

Förslaget på biblioteksplan för 2022-2025 är en genomarbetad och gedigen produkt som bygger på ett arbetssätt där man lyssnat på Stockholmarnas erfarenheter och behov av biblioteksverksamheten i staden. Biblioteksplanen är fylld av berättelser som

visar på hur viktigt biblioteket är som samhällsinstitution och hur stolta vi ska vara över den fantastiska biblioteksverksamhet vi har idag.

Staden växer, biblioteksbesökarnas och läsarnas beteendemönster har förändrats kraftigt över tid vilket fodrar att biblioteken behöver anpassa sin verksamhet för att möta stockholmarna på ett bättre sätt. Vi delar därför biblioteksplanens lovvärda ambition om att göra biblioteken mer relevanta än någonsin och det finns ett behov av att stärka bibliotekens förutsättningar för att klara av sitt oerhört samhällsviktiga och omfattande uppdrag. Det handlar både om stärkt finansiering och att ta kliv framåt för att Stockholms bibliotek ska ligga i framkant nationellt och hålla högsta möjliga kvalitet.

Vi vill dock vara tydliga med att strategiska förflyttningar behöver ske varsamt och med eftertanke. När biblioteken får ett förändrat uppdrag på strukturell nivå måste man säkerställa att det inte sker på bekostnaden av en likvärdig tillgång till biblioteken för alla Stockholmare oavsett utbildningsbakgrund eller var i staden man bor.

När det gäller de nya strategiska förflyttningar som presenteras i biblioteksplanen är vi i grunden positiva till förslagen, men vi ser att det finns risker och utmaningar som utan noga avvägningar och fullgod finansiering kan leda till oönskade effekter.

Från bibliotekets bestånd till stockholmarnas samling

Det finns flera vinster att göra när biblioteken går från ett lokalt bestånd till en gemensam boksamling. En modern logistikkedja där det blir lättare för användarna att beställa böcker kan innebära förbättrad service och effektiviseringar av biblioteksverksamheten där mängden transporter minskas och resurser frigörs till att förbättra programverksamheten.

Däremot finns det problem och risker med att från lokala bestånd till en så kallad flytande samling. För att en flytande samling ska fungera fullt ut och stärka likvärdigheten behöver beteendemönstret se liknande ut i hela staden, vilket inte är fallet idag. Om boende i innerstaden i högre grad beställer och efterfrågar böcker av olika kategorier än vad boende i våra ytterförorter gör kommer böcker att koncentreras till biblioteken som ligger centralt. Det skulle vara förödande.

Särskilt viktigt är det att barnböcker inte ingår i stadens gemensamma bestånd utan att varje enskilt bibliotek har en barnavdelning där böckerna ingår i det egna beståndet. Det finns skäl till att fundera noggrant vilka andra typer av böcker som bör ingå i bibliotekens egna bestånd för att motverka de negativa sidorna med att ha en flytande samling.

Från biblioteket mitt i byn till bibliotek i hela staden

Vi ställer oss i grunden positiva till att varje stadsdelsområde har ett nodbibliotek som kan erbjuda ett bredare utbud av böcker och programverksamhet. Däremot ställer vi oss starkt kritiska till att den här utvecklingen sker på bekostnad av våra mindre lokala bibliotek.

Biblioteket mitt i byn har inte tappat relevans. Tvärt om menar vi att ett levande lokalt bibliotek i närområdet är viktigare än någonsin. Ett bemannat bibliotek med en god programverksamhet, särskilt för barn och unga, ska vara hjärtat av våra lokalsamhällen där alla medborgare känner sig välkomna. Den här mandatperioden har

samhällsservicen i staden försämrats på många platser, särskilt i våra ytterförorter. En reduktion av de lokala biblioteken skulle vara ett dråpslag i det avseendet på många platser.

Vidare går och cyklar många barn och föräldrar till sitt lokala bibliotek för att låna böcker. Hur många av dessa skulle ta sig till ett nodbibliotek en eftermiddag efter förskolan när det lokala biblioteket inte finns kvar eller har minskad tillgänglighet? Att lägga ner, ta bort bemanningen eller reducera tillgängligheten till dessa skulle skapa oerhört negativa effekter för barnens läsande, läskunnighet och den lokala samhällsservicen som biblioteken är en essentiell del av.

Biblioteksverksamheten har varit nedprioriterad under den här mandatperioden och den grönbå majoriteten har inte ens klarat av att finansiera en renovering av Stadsbiblioteket. Det är mycket oroande givet den ökade kostnadsbild som en utbyggnad av nodbiblioteken skulle innebära. Därför förutsätter vi att biblioteksplanen möts upp av en stärkt finansiering som möjliggör för utvecklingen av nodbiblioteken samtidigt som vi också stärker våra lokala bibliotek.

Från kopieringsrum till samhällsuppdrag

Biblioteken är en plats som många olika typer av människor söker sig till för ärenden som inte har med läsning eller utlån av medier av olika slag att göra. Samhällsservicen som biblioteken erbjuder i form av vägledning, stöd av olika slag och tillgång till datorer, kopiatorer och wi-fi är mycket uppskattad och viktig för många stockholmare.

Vi ställer oss positiva till att den här delen av bibliotekens verksamhet lyfts upp i biblioteksplanen, men vi hade önskat att man tog ett ytterligare kliv och föreslog att varje bibliotek också ska ha ett medborgarkontor. På flera platser är bibliotek och medborgarkontor samlokaliserade och vi anser att det finns goda skäl att höja ambitionsnivån för samhällsservicen för alla stadens bibliotek.

Vidare anger biblioteksplanen att all verksamhetsutveckling bör utgå från att utforma en så inkluderande verksamhet för så många som möjligt. Biblioteket beskrivs som en plats som ska vara inbjudande, trygg och tillgänglig för alla. En plats med tydlig struktur för det trygghetsskapande arbetet - och med ett tydligt uppdrag om att anpassa sig till användarnas behov. Exempelvis lyfts Barnrättsperspektivet på ett tydligt sätt, men däremot lyser HBTQ+ perspektivet med sin frånvaro.

För att biblioteken fortsatt ska kunna bidra till att en stad som lever upp till mänskliga rättigheter och mångfald så krävs det också att det finns en bredd bland de prioriterade målgrupperna. Biblioteken är samhällsviktig aktör och deras aktiva arbete för hbtq+ personer kan göra stor skillnad för den enskilda att inkluderas i staden. Svensk biblioteks förening har bland annat utformat en guide för bibliotekens arbete med just hbtq+ frågor, med syfte att inspirera verksamma inom bibliotekssektorn.

Där beskrivs bland annat vikten av ett medvetet inkluderande för att bättre kunna skapa en miljö där alla känner sig välkomna, och trygga. Dit når biblioteken genom kompetensutveckling och normkritiska perspektiv som är viktiga inte vara för det direkta arbetet i biblioteksrummen utan också vid marknadsföring, rekrytering och planering. Att inkludera och synliggöra hbtq+ perspektivet i biblioteksutvecklingen,

och prioritera det i föreningens arbete, bör vara en självklarhet. Inte ens biblioteken är fria från hot och våld, och vi har de senaste åren sett flera exempel runt om i landet på när extrema krafter försöker inskränka de mänskliga rättigheterna genom att påverka vilka flaggor som får hängas upp mm

Särskilt uttalande gjordes av Lillemor Samuelsson (V) enligt följande.

Förslaget på biblioteksplan för 2022-2025 är en genomarbetad och gedigen produkt som bygger på ett arbetssätt där man lyssnat på Stockholmarnas erfarenheter och behov av biblioteksverksamheten i staden. Biblioteksplanen är fylld av berättelser som visar på hur viktigt biblioteket är som samhällsinstitution och hur stolta vi ska vara över den fantastiska biblioteksverksamhet vi har idag.

Staden växer, biblioteksbesökarnas och läsarnas beteendemönster har förändrats kraftigt över tid vilket fodrar att biblioteken behöver anpassa sin verksamhet för att möta stockholmarna på ett bättre sätt. Strategiska förflyttningar behöver dock ske varsamt och med eftertanke. När biblioteken får ett förändrat uppdrag på strukturell nivå måste man säkerställa att det inte sker på bekostnad av en likvärdig tillgång till biblioteken för alla Stockholmare oavsett utbildningsbakgrund eller var i staden man bor.

När det gäller de nya strategiska förflyttningar som presenteras i biblioteksplanen är vi i grunden positiva till förslagen, men vi ser att det finns risker och utmaningar som utan noga avvägningar och fullgod finansiering kan leda till oönskade effekter.

Vi ställer oss grunden positiva till att varje stadsdel har ett nodbibliotek som kan erbjuda ett bredare utbud av böcker och programverksamhet. Däremot ställer vi oss starkt kritiska till att den här utvecklingen sker på bekostnad av våra mindre lokala bibliotek.

Biblioteket mitt i byn har inte tappat relevans. Tvärt om menar vi att ett levande lokalt bibliotek i närområdet är viktigare än någonsin. Ett bemannat bibliotek med en god programverksamhet, särskilt för barn och unga, ska vara hjärtat i våra lokalsamhällen där alla medborgare känner sig välkomna.

Biblioteken är en plats som många människor söker sig till för ärenden som inte har med läsning eller utlån av medier av olika slag. Samhällsservicen som biblioteken erbjuder i form av vägledning, stöd av olika slag och tillgång till datorer, kopiatorer och wi-fi är mycket uppskattad och viktig för många stockholmare. Vi ställer oss positiva till att den här delen av bibliotekens kärnverksamhet lyfts upp i biblioteksplanen, men vi hade önskat att man tog ett ytterligare kliv och föreslog att varje bibliotek också ska ha ett medborgarkontor.

I övrigt hänvisar vi till det förslag som Vänsterpartiet m.fl. presenterat i kulturnämnden.

Särskilt uttalande gjordes av Anders Edin (SD) enligt följande.

Sverigedemokraterna ser positivt på att det presenteras en plan för bibliotekens framtid i Stockholms stad. Den centrala utgångspunkten för alla bibliotek har varit och bör vara att vara en plats för förkovring och kunskapsspridning. I tider av förändrade konsumtions- och levnadsmönster är det av stor vikt att föra diskussioner om hur vi kan bevara och värna centrala institutioners roll i framtiden. Bibliotekens roll att bevara viktig litteratur och blivit än mer viktigt då alltmer digitaliseras.

Biblioteken har en central roll att spela i att skapa mötesplatser och erbjuda kunskap för de som annars kanske inte har tillgång till det. Inte minst är det en avgörande resurs för de i behov av tekniskt stöd. Stockholms stadsbibliotek är lika gammalt som den svenska demokratin och Sveriges bibliotekstraditioner är en del av den svenska kulturen. I och med de samhällsutmaningar som den förda politiken har skapat så ser vi att bibliotekens roll blir allt viktigare i att sprida kunskap om svensk kultur och historia till nya generationer.

Vidare ställer vi oss skeptiska till förslaget om ”förtroendeöppet”, ett koncept som syftar till att hålla biblioteken öppna utan närvarande personal. Stadens bibliotek har haft problem med ungdomsgång på våra bibliotek som bidragit till en otrygg och ogästvänlig miljö för övriga besökare.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av Veronica Palm m.fl. (S) och Hassan Jama m.fl. (V) enligt följande.

Vi stöder det mesta i biblioteksplaneremissen men vill för egen del framföra.

Vi önskar mer fokus på barn och ungdomars läsande och speciellt utvecklande av ett eget läsande utifrån eget intresse. Vi önskar en mer offensiv satsning. Enskede Årsta Vantör har områden där barn och ungdomar har både speciella och även samma behov som andra barn och ungdomar. Biblioteksplanen ägnar för lite uppmärksamhet åt bibliotekets uppdrag att främja barn och ungdomars språkutveckling och att stimulera till läsning.

Barn som har anknytning till andra språk än svenska får inte utelämnas. Språkutvecklande arbetssätt finns i förskolan med särskilt ansvariga pedagoger som driver arbete kring läsning, litteratur och berättande finns. Samarbete och utvecklande av det i förskolan språkutvecklande arbetet är mycket viktigt. Högläsning, berättande och samtal är betydelsefulla instrument. Biblioteket har en egen roll och en fortbildande roll gentemot förskolan.

Biblioteket har en stor betydelse för en framtida positiv utveckling av civilsamhället. Systematiska uppsökande verksamheter i förskolan och i skolan för att ge barn ett eget läsintresse är viktigt. Folkbibliotek och skolbibliotek har olika roller. Det måste finnas tillräckliga resurser till barn och ungdomar som har lässvårigheter. Skolbiblioteken försöker öka elevernas läsintresse klassvis, men folkbiblioteken bör

skapa det egna läsintresset. Dessutom vårdas språket och kränkande ord eller skämt om olika etnisk tillhörighet eller kön motverkas.

Barnens behov av ett eget individuellt läsande i områden med trångboddhet saknas i planen. Här behövs åtgärder som högläsning på svenska i grupp eller med någon speciell stödperson på någon offentlig mötesplats. Svenska är huvudspråket, men det bör också finnas tillgång till relevanta barn- och ungdomsböcker på andra språk som speglar en mångfald. Det är viktigt att barn i områden där bibliotek saknas också får dessa viktiga resurser. Annars finns det stor risk att segregation och utanförskap påbörjas redan i förskoleåldern.

Vi behöver även fokusera på behovet av mötesplatser, där biblioteken har en viktig funktion för alla. Vi behöver fler offentliga mötesplatser där äldre och yngre kan samsas. Många bor trångbott. Medborgarkontor, bibliotek och lokaler för föreningsliv, kultur och idrott är viktiga. Vi behöver berikande människor och inte människor som tjusas av våldsspiraler och kriminalitet. Biblioteken har en samhällsviktig förebyggande roll som är ”Mer relevant än någonsin.”

Särskilt uttalande gjordes av Tobias Karlsson (SD) enligt följande.

Sverigedemokraterna ser positivt på att det presenteras en plan för bibliotekens framtid i Stockholms stad. Den centrala utgångspunkten för alla bibliotek har varit och bör vara att vara en plats för förkovring och kunskapsspridning. I tider av förändrade konsumtions- och levnadsmönster är det av stor vikt att föra diskussioner om hur vi kan bevara och värna centrala institutioners roll i framtiden. Bibliotekens roll att bevara viktig litteratur och blivit än mer viktigt då alltmer digitaliseras.

Biblioteken har en central roll att spela i att skapa mötesplatser och erbjuda kunskap för de som annars kanske inte har tillgång till det. Inte minst är det en avgörande resurs för de i behov av tekniskt stöd. Stockholms stadsbibliotek är lika gammalt som den svenska demokratin och Sveriges bibliotekstraditioner är en del av den svenska kulturen. I och med de samhällsutmaningar som den förda politiken har skapat så ser vi att bibliotekens roll blir allt viktigare i att sprida kunskap om svensk kultur och historia till nya generationer.

Vidare ställer vi oss skeptiska till förslaget om ”förtroendeöppet”, ett koncept som syftar till att hålla biblioteken öppna utan närvarande personal. Stadens bibliotek har haft problem med ungdomsgång på våra bibliotek som bidragit till en otrygg och ogästvänlig miljö för övriga besökare.

Ersättaryttrande gjordes av Lisa Palm (Fi) som ställde sig bakom socialdemokraternas och vänsterpartiets gemensamma särskilda uttalande.

Farsta stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av Kjell Backman m.fl. (S) och Marre Mayr m.fl. (V) enligt följande.

Förslaget på biblioteksplan för 2022-2025 är genomarbetat och bygger på Stockholmarnas erfarenheter och behov av biblioteksverksamheten i staden. Planen är fylld av berättelser som visar hur viktig och uppskattad denna samhällsinstitution är. Staden växer, besökarnas och läsarnas beteendemönster har förändrats mycket över tid vilket fodrar anpassning av biblioteken. Det handlar om stärkt finansiering och att ta kliv framåt för att Stockholms bibliotek ska ligga i framkant nationellt och hålla högsta möjliga kvalitet.

Vi vill dock vara tydliga med att strategiska förflyttningar behöver ske varsamt och med eftertanke. När biblioteken får ett förändrat uppdrag på strukturell nivå måste man säkerställa att det inte sker på bekostnad av likvärdig tillgång till biblioteken oavsett utbildningsbakgrund eller var i staden man bor. Det finns risker med att gå från lokala bestånd till en så kallad flytande samling. För att den senare ska fungera fullt ut och stärka likvärdigheten behöver beteendemönstren se liknande ut i hela staden, vilket de inte gör. Om boende i innerstaden i högre grad beställer och efterfrågar böcker av olika kategorier än vad boende i ytterförorterna gör så kommer böcker att koncentreras till de centrala biblioteken, vilket skulle vara förödande.

Särskilt viktigt är det att barnböcker inte ingår i stadens gemensamma bestånd utan att varje enskilt bibliotek har en egen barnavdelning. Det finns skäl att fundera över vilka andra typer av böcker som bör ingå i bibliotekens egna bestånd för att motverka de negativa sidorna med en flytande samling, såsom minskad spontan utlåning.

Vi ställer oss i grunden positiva till att varje stadsdelsområde har ett nodbibliotek som kan erbjuda ett bredare utbud av böcker och programverksamhet. Däremot ställer vi oss starkt kritiska till att den här utvecklingen sker på bekostnad av våra mindre lokala bibliotek. Biblioteket mitt i byn har inte tappat relevans. Tvärtom menar vi att ett levande lokalt bibliotek i närområdet är viktigare än någonsin. Den här mandatperioden har samhällsservicen i staden försämrats på många platser, särskilt i våra ytterförorter. En reduktion av de lokala biblioteken skulle i det avseendet vara dråpslag på många platser.

Vidare går och cyklar många barn och föräldrar till sitt lokala bibliotek för att låna böcker. Hur många av dessa skulle ta sig till ett nodbibliotek en eftermiddag efter förskolan när det lokala biblioteket inte finns kvar eller har minskad tillgänglighet? Att lägga ner, ta bort bemanningen eller reducera tillgängligheten till dessa skulle skapa oerhört negativa effekter för barnens läsande, läskunnighet och den lokala samhällsservice som biblioteken är en essentiell del av.

Biblioteksverksamheten har varit nedprioriterad under den här mandatperioden och renoveringen av Stadsbiblioteket har inte finansierats. Det är mycket oroande givet den ökade kostnadsbild som en utbyggnad av nodbiblioteken skulle innebära. Därför förutsätter vi att biblioteksplanen möts upp av stärkt finansiering som möjliggör utvecklingen av nodbiblioteken samtidigt som vi stärker våra lokala bibliotek.

Biblioteken är en plats som många människor söker sig till för ärenden som inte har med läsning eller utlån av media att göra. Samhällsservicen som biblioteken erbjuder i form av vägledning, stöd av olika slag och tillgång till datorer, kopiatorer och wi-fi är mycket uppskattad och viktig för många stockholmare. Vi ställer oss positiva till att den här delen av bibliotekens verksamhet lyfts upp i biblioteksplanen, men hade önskat att man tog ett ytterligare kliv och föreslog att varje bibliotek också ska ha ett medborgarkontor. På flera platser är bibliotek och medborgarkontor samlokaliserade och vi anser att det finns goda skäl att höja ambitionsnivån för samhällsservicen för alla stadens bibliotek.

Vidare anger biblioteksplanen att all verksamhetsutveckling bör utgå från att utforma en så inkluderande verksamhet som möjligt. Biblioteket beskrivs som en plats som ska vara inbjudande, trygg och tillgänglig för alla. Exempelvis lyfts Barnrättsperspektivet på ett tydligt sätt, men HBTQ+ perspektivet lyser med sin frånvaro. Svensk biblioteks förening har för sin del utformat en guide för bibliotekens arbete med just hbtq+ frågor, med syfte att inspirera verksamma inom sektorn, och där beskrivs bland annat vikten av ett medvetet inkluderande för att bättre kunna skapa en miljö där alla känner sig välkomna och trygga. Dit når biblioteken genom kompetensutveckling och normkritiska perspektiv som är viktiga inte bara för det direkta arbetet i biblioteksrummen utan också vid marknadsföring, rekrytering och planering.

Särskilt uttalande gjordes av Leif Söderström (SD) enligt följande.

Sverigedemokraterna ser positivt på att det presenteras en plan för bibliotekens framtid i Stockholms stad. Den centrala utgångspunkten för alla bibliotek har varit och bör vara som en plats för förkovran och kunskapsspridning. I tider av förändrade konsumtions- och levnadsmönster är det av stor vikt att föra diskussioner om hur vi kan bevara och värna centrala institutioners roll i framtiden. Bibliotekens roll att bevara viktig litteratur blir än mer betydelsefull eftersom allt mer nu digitaliseras.

Biblioteken spelar en central roll i att skapa mötesplatser och erbjuda tillgång till kunskap för de som annars inte har det. Inte minst som en avgörande resurs för de som är i behov av tekniskt stöd. Stockholms stadsbibliotek är lika gammalt som den svenska demokratin och Sveriges bibliotekstradition är en del av den svenska kulturen. I och med de samhällsutmaningar som den förda politiken har skapat så ser vi att bibliotekens roll blir allt viktigare för att sprida kunskap om svensk kultur och historia till nya generationer.

Vidare ställer vi oss skeptiska till förslaget om "förtroendeöppet", ett koncept som syftar till att hålla biblioteken öppna utan närvarande personal, då stadens bibliotek har haft problem med ungdomsgång som bidragit till en otrygg och ogästvänlig miljö för övriga besökare.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Maria Ljuslin m.fl. (V) och Eva Fagerhem m.fl. (S) enligt följande.

Att förslaget till biblioteksplan 2022-2025 godkännes delvis

Att utbyggnaden av nodbibliotek inte får ske på bekostnaden av de lokala biblioteken

Att barnlitteraturen delvis undantas från den gemensamma samlingen

Att därutöver anføres följande:

Förslaget på biblioteksplan för 2022-2025 är en genomarbetad och gedigen produkt som bygger på ett arbetssätt där man lyssnat på Stockholmarnas erfarenheter och behov av biblioteksverksamheten i staden. Biblioteksplanen är fylld av berättelser som visar på hur viktigt biblioteket är som samhällsinstitution och hur stolta vi ska vara över den fantastiska biblioteksverksamhet vi har idag.

Staden växer, biblioteksbesökarnas och läsarnas beteendemönster har förändrats kraftigt över tid vilket fodrar att biblioteken behöver anpassa sin verksamhet för att möta stockholmarna på ett bättre sätt. Vi delar därför biblioteksplanens lovvärda ambition om att göra biblioteken mer relevanta än någonsin och det finns ett behov av att stärka bibliotekens förutsättningar för att klara av sitt oerhört samhällsviktiga och omfattande uppdrag. Det handlar både om stärkt finansiering och att ta kliv framåt för att Stockholms bibliotek ska ligga i framkant nationellt och hålla högsta möjliga kvalitet.

Vi vill dock vara tydliga med att strategiska förflyttningar behöver ske varsamt och med eftertanke. När biblioteken får ett förändrat uppdrag på strukturell nivå måste man säkerställa att det inte sker på bekostnaden av en likvärdig tillgång till biblioteken för alla Stockholmare oavsett utbildningsbakgrund eller var i staden man bor.

När det gäller de nya strategiska förflyttningar som presenteras i biblioteksplanen är vi i grunden positiva till förslagen, men vi ser att det finns risker och utmaningar som utan noga avvägningar och fullgod finansiering kan leda till oönskade effekter.

Från bibliotekets bestånd till stockholmarnas samling

Det finns flera vinster att göra när biblioteken går från ett lokalt bestånd till en gemensam boksamling. En modern logistikkedja där det blir lättare för användarna att beställa böcker kan innebära förbättrad service och effektiviseringar av biblioteksverksamheten där mängden transporter minskas och resurser frigörs till att förbättra programverksamheten.

Däremot finns det problem och risker med att från lokala bestånd till en så kallad flytande samling. För att en flytande samling ska fungera fullt ut och stärka likvärdigheten behöver beteendemönstret se liknande ut i hela staden, vilket inte är fallet idag. Om boende i innerstaden i högre grad beställer och efterfrågar böcker av olika kategorier än vad boende i våra ytterförorter gör kommer böcker att koncentreras till biblioteken som ligger centralt. Det skulle vara förödande.

Särskilt viktigt är det att barnböcker inte ingår i stadens gemensamma bestånd utan att varje enskilt bibliotek har en barnavdelning där böckerna ingår i det egna beståndet. Det finns skäl till att fundera noggrant vilka andra typer av böcker som bör ingå i bibliotekens egna bestånd för att motverka de negativa sidorna med att ha en flytande samling.

Från biblioteket mitt i byn till bibliotek i hela staden

Vi ställer oss i grunden positiva till att varje stadsdelsområde har ett nodbibliotek som kan erbjuda ett bredare utbud av böcker och programverksamhet. Däremot ställer vi oss starkt kritiska till att den här utvecklingen sker på bekostnad av våra mindre lokala bibliotek.

Biblioteket mitt i byn har inte tappat relevans. Tvärt om menar vi att ett levande lokalt bibliotek i närområdet är viktigare än någonsin. Ett bemannat bibliotek med en god programverksamhet, särskilt för barn och unga, ska vara hjärtat av våra lokalsamhällen där alla medborgare känner sig välkomna. Den här mandatperioden har samhällsservicen i staden försämrats på många platser, särskilt i våra ytterförorter. En reducering av de lokala biblioteken skulle vara ett dråpslag i det avseendet på många platser.

Vidare går och cyklar många barn och föräldrar till sitt lokala bibliotek för att låna böcker. Hur många av dessa skulle ta sig till ett nodbibliotek en eftermiddag efter förskolan när det lokala biblioteket inte finns kvar eller har minskad tillgänglighet? Att lägga ner, ta bort bemanningen eller reducera tillgängligheten till dessa skulle skapa oerhört negativa effekter för barnens läsande, läskunnighet och den lokala samhällsservicen som biblioteken är en essentiell del av.

Biblioteksverksamheten har varit nedprioriterad under den här mandatperioden och den grönbå majoriteten har inte ens klarat av att finansiera en renovering av Stadsbiblioteket. Det är mycket oroande givet den ökade kostnadsbild som en utbyggnad av nodbiblioteken skulle innebära. Därför förutsätter vi att biblioteksplanen möts upp av en stärkt finansiering som möjliggör för utvecklingen av nodbiblioteken samtidigt som vi också stärker våra lokala bibliotek.

Från kopieringsrum till samhällsuppdrag

Biblioteken är en plats som många olika typer av människor söker sig till för ärenden som inte har med läsning eller utlån av medier av olika slag att göra. Samhällsservicen som biblioteken erbjuder i form av vägledning, stöd av olika slag och tillgång till datorer, kopiatorer och wi-fi är mycket uppskattad och viktig för många stockholmare.

Vi ställer oss positiva till att den här delen av bibliotekens verksamhet lyfts upp i biblioteksplanen, men vi hade önskat att man tog ett ytterligare kliv och föreslog att varje bibliotek också ska ha ett medborgarkontor. På flera platser är bibliotek och medborgarkontor samlokaliserade och vi anser att det finns goda skäl att höja ambitionsnivån för samhällsservicen för alla stadens bibliotek.

Vidare anger biblioteksplanen att all verksamhetsutveckling bör utgå från att utforma en så inkluderande verksamhet för så många som möjligt. Biblioteket beskrivs som en plats som ska vara inbjudande, trygg och tillgänglig för alla. En plats med

tydlig struktur för det trygghetsskapande arbetet - och med ett tydligt uppdrag om att anpassa sig till användarnas behov. Exempelvis lyfts Barnrättsperspektivet på ett tydligt sätt, men däremot lyser HBTQ+ perspektivet med sin frånvaro.

För att biblioteken fortsatt ska kunna bidra till att en stad som lever upp till mänskliga rättigheter och mångfald så krävs det också att det finns en bredd bland de prioriterade målgrupperna. Biblioteken är samhällsviktig aktör och deras aktiva arbete för hbtq+ personer kan göra stor skillnad för den enskilda att inkluderas i staden. Svensk biblioteksforening har bland annat utformat en guide för bibliotekens arbete med just hbtq+ frågor, med syfte att inspirera verksamma inom bibliotekssektorn.

Där beskrivs bland annat vikten av ett medvetet inkluderande för att bättre kunna skapa en miljö där alla känner sig välkomna, och trygga. Dit når biblioteken genom kompetensutveckling och normkritiska perspektiv som är viktiga inte vara för det direkta arbetet i biblioteksrummen utan också vid marknadsföring, rekrytering och planering. Att inkludera och synliggöra hbtq+ perspektivet i biblioteksutvecklingen, och prioritera det i föreningens arbete, bör vara en självklarhet. Inte ens biblioteken är fria från hot och våld, och vi har de senaste åren sett flera exempel runt om i landet på när extrema krafter försöker inskränka de mänskliga rättigheterna genom att påverka vilka flaggor som får hängas upp m.m.

Särskilt uttalande gjordes av Henrik Åkerlund (SD) enligt följande.

Sverigedemokraterna ser positivt på att det presenteras en plan för bibliotekens framtid i Stockholms stad. Den centrala utgångspunkten för alla bibliotek har varit och bör vara att vara en plats för förkovring och kunskapsspridning. I tider av förändrade konsumtions- och levnadsmönster är det av stor vikt att föra diskussioner om hur vi kan bevara och värna centrala institutioners roll i framtiden. Bibliotekens roll att bevara viktig litteratur och blivit än mer viktigt då alltmer digitaliseras.

Biblioteken har en central roll att spela i att skapa mötesplatser och erbjuda kunskap för de som annars kanske inte har tillgång till det. Inte minst är det en avgörande resurs för de i behov av tekniskt stöd. Stockholms stadsbibliotek är lika gammalt som den svenska demokratin och Sveriges bibliotekstraditioner är en del av den svenska kulturen. I och med de samhällsutmaningar som den förda politiken har skapat så ser vi att bibliotekens roll blir allt viktigare i att sprida kunskap om svensk kultur och historia till nya generationer.

Vidare ställer vi oss skeptiska till förslaget om "förtroendeöppet", ett koncept som syftar till att hålla biblioteken öppna utan närvarande personal. Stadens bibliotek har haft problem med ungdomsgång på våra bibliotek som bidragit till en otrygg och ogästvänlig miljö för övriga besökare.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av Anette Hargemark (SD) enligt följande.

Sverigedemokraterna ser positivt på att det presenteras en plan för bibliotekens framtid i Stockholms stad. Den centrala utgångspunkten för alla bibliotek har varit och bör vara att vara en plats för förkovring och kunskapsspridning. I tider av förändrade konsumtions- och levnadsmönster är det av stor vikt att föra diskussioner om hur vi kan bevara och värna centrala institutioners roll i framtiden. Bibliotekens roll att bevara viktig litteratur och blivit än mer viktigt då alltmer digitaliseras.

Biblioteken har en central roll att spela i att skapa mötesplatser och erbjuda kunskap för de som annars kanske inte har tillgång till det. Inte minst är det en avgörande resurs för de i behov av tekniskt stöd. Stockholms stadsbibliotek är lika gammalt som den svenska demokratin och Sveriges bibliotekstraditioner är en del av den svenska kulturen. I och med de samhällsutmaningar som den förda politiken har skapat så ser vi att bibliotekens roll blir allt viktigare att sprida kunskap om svensk kultur och historia till nya generationer.

Vidare ställer vi oss skeptiska till förslaget om ”förtroendeöppet”, ett koncept som syftar till att hålla biblioteken öppna utan närvarande personal, då stadens bibliotek har haft problem med ungdomsgång som bidragit till en otrygg och ogästvänlig miljö för övriga besökare.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av Mårten Risdal (S) och Marie-Louise Siverstrand (V) enligt följande.

Förslaget på biblioteksplan för 2022-2025 är en genomarbetad och gedigen produkt som bygger på ett arbetssätt där man lyssnat på Stockholmarnas erfarenheter och behov av biblioteksverksamheten i staden. Biblioteksplanen är fylld av berättelser som visar på hur viktigt biblioteket är som samhällsinstitution och hur stolta vi ska vara över den fantastiska biblioteksverksamhet vi har idag.

Staden växer, biblioteksbesökarnas och läsarnas beteendemönster har förändrats kraftigt över tid vilket fodrar att biblioteken behöver anpassa sin verksamhet för att möta stockholmarna på ett bättre sätt. Vi delar därför biblioteksplanens lovvärda ambition om att göra biblioteken mer relevanta än någonsin och det finns ett behov av att stärka bibliotekens förutsättningar för att klara av sitt oerhört samhällsviktiga och omfattande uppdrag. Det handlar både om stärkt finansiering och att ta kliv framåt för att Stockholms bibliotek ska ligga i framkant nationellt och hålla högsta möjliga kvalitet.

Vi vill dock vara tydliga med att strategiska förflyttningar behöver ske varsamt och med eftertanke. När biblioteken får ett förändrat uppdrag på strukturell nivå måste man säkerställa att det inte sker på bekostnaden av en likvärdig tillgång till biblioteken för alla Stockholmare oavsett utbildningsbakgrund eller var i staden man bor.

När det gäller de nya strategiska förflyttningar som presenteras i biblioteksplanen är vi i grunden positiva till förslagen, men vi ser att det finns risker och utmaningar som utan noga avvägningar och fullgod finansiering kan leda till oönskade effekter.

Från bibliotekets bestånd till stockholmarnas samling

Det finns flera vinster att göra när biblioteken går från ett lokalt bestånd till en gemensam boksamling. En modern logistikkedja där det blir lättare för användarna att beställa böcker kan innebära förbättrad service och effektivisering av biblioteksverksamheten där mängden transporter minskas och resurser frigörs till att förbättra programverksamheten.

Däremot finns det problem och risker med att från lokala bestånd till en så kallad flytande samling. För att en flytande samling ska fungera fullt ut och stärka likvärdigheten behöver beteendemönstret se liknande ut i hela staden, vilket inte är fallet idag. Om boende i innerstaden i högre grad beställer och efterfrågar böcker av olika kategorier än vad boende i våra ytterförorter gör kommer böcker att koncentreras till biblioteken som ligger centralt. Det skulle vara förödande.

Särskilt viktigt är det att barnböcker inte ingår i stadens gemensamma bestånd utan att varje enskilt bibliotek har en barnavdelning där böckerna ingår i det egna beståndet. Det finns skäl till att fundera noggrant vilka andra typer av böcker som bör ingå i bibliotekens egna bestånd för att motverka de negativa sidorna med att ha en flytande samling.

Från biblioteket mitt i byn till bibliotek i hela staden

Vi ställer oss i grunden positiva till att varje stadsdelsområde har ett nodbibliotek som kan erbjuda ett bredare utbud av böcker och programverksamhet. Däremot ställer vi oss starkt kritiska till att den här utvecklingen sker på bekostnad av våra mindre lokala bibliotek.

Biblioteket mitt i byn har inte tappat relevans. Tvärt om menar vi att ett levande lokalt bibliotek i närområdet är viktigare än någonsin. Ett bemannat bibliotek med en god programverksamhet, särskilt för barn och unga, ska vara hjärtat av våra lokalsamhällen där alla medborgare känner sig välkomna. Den här mandatperioden har samhällsservicen i staden försämrats på många platser, särskilt i våra ytterförorter. En reducering av de lokala biblioteken skulle vara ett dräpdrag i det avseendet på många platser.

Vidare går och cyklar många barn och föräldrar till sitt lokala bibliotek för att låna böcker. Hur många av dessa skulle ta sig till ett nodbibliotek en eftermiddag efter förskolan när det lokala biblioteket inte finns kvar eller har minskad tillgänglighet? Att lägga ner, ta bort bemanningen eller reducera tillgängligheten till dessa skulle skapa oerhört negativa effekter för barnens läsande, läskunnighet och den lokala samhällsservicen som biblioteken är en essentiell del av.

Det är helt oacceptabelt att utbyggnaden av nodbiblioteksstrukturen sker på bekostnaden av våra mindre bibliotek och därför förutsätter vi att biblioteksplanen möts upp av en stärkt finansiering från den grönbå majoriteten som möjliggör för utvecklingen av notbiblioteken samtidigt som vi också stärker våra lokala bibliotek.

Från kopieringsrum till samhällsuppdrag

Biblioteken är en plats som många olika typer av människor söker sig till för ärenden som inte har med läsning eller utlån av medier av olika slag. Samhällsservicen som biblioteken erbjuder i form av vägledning, stöd av olika slag och tillgång till datorer, kopiatorer och wi-fi är mycket uppskattad och viktig för många stockholmare. Vi ställer oss positiva till att den här delen av bibliotekens kärnverksamhet lyfts upp i biblioteksplanen, men vi hade önskat att man tog ett ytterligare kliv och föreslog att varje bibliotek också ska ha ett medborgarkontor. På flera platser är bibliotek och medborgarkontor samlokaliserade och vi anser att det finns goda skäl att höja ambitionsnivån för samhällsservicen för alla stadens bibliotek.

Vidare anger biblioteksplanen att all verksamhetsutveckling bör utgå från att utforma en så inkluderande verksamhet för så många som möjligt. Biblioteket beskrivs som en plats som ska vara inbjudande, trygg och tillgänglig för alla. En plats med tydlig struktur för det trygghetsskapande arbetet - och med ett tydligt uppdrag om att anpassa sig till användarnas behov. Exempelvis lyfts Barnrättsperspektivet på ett tydligt sätt, men däremot lyser HBTQ+ perspektivet med sin frånvaro.

För att biblioteken fortsatt ska kunna bidra till att en stad som lever upp till mänskliga rättigheter och mångfald så krävs det också att det finns en bredd bland de prioriterade målgrupperna. Biblioteken är samhällsviktig aktör och deras aktiva arbete för hbtq+ personer kan göra stor skillnad för den enskilda att inkluderas i staden. Svensk biblioteksförning har bland annat utformat en guide för bibliotekens arbete med just hbtq+ frågor, med syfte att inspirera verksamma inom bibliotekssektorn. Där beskrivs bland annat vikten av ett medvetet inkluderande för att bättre kunna skapa en miljö där alla känner sig välkomna, och trygga. Dit når biblioteken genom kompetensutveckling och normkritiska perspektiv som är viktiga inte vara för det direkta arbetet i biblioteksrummen utan också vid marknadsföring, rekrytering och planering. Att inkludera och synliggöra hbtq+ perspektivet i biblioteksutvecklingen, och prioritera det i föreningens arbete, bör vara en självklarhet. Inte ens biblioteken är fria från hot och våld, och vi har de senaste åren sett flera exempel runt om i landet på när extrema krafter försöker inskränka de mänskliga rättigheterna genom att påverka vilka flaggor som får hängas upp mm.

Särskilt uttalande gjordes av Max Almflod (SD) enligt följande.

Sverigedemokraterna ser positivt på att det presenteras en plan för bibliotekens framtid i Stockholms stad. Den centrala utgångspunkten för alla bibliotek har varit och bör vara att vara en plats för förkovring och kunskapsspridning. I tider av förändrade konsumtions- och levnadsmönster är det av stor vikt att föra diskussioner om hur vi kan bevara och värna centrala institutioners roll i framtiden. Bibliotekens roll att bevara viktig litteratur och blivit än mer viktigt då alltmer digitaliseras.

Biblioteken har en central roll att spela i att skapa mötesplatser och erbjuda kunskap för de som annars kanske inte har tillgång till det. Inte minst är det en avgörande resurs för de i behov av tekniskt stöd. Stockholms stadsbibliotek är lika

gammalt som den svenska demokratin och Sveriges bibliotekstraditioner är en del av den svenska kulturen. I och med de samhällsutmaningar som den förda politiken har skapat så ser vi att bibliotekens roll blir allt viktigare att sprida kunskap om svensk kultur och historia till nya generationer.

Vidare ställer vi oss skeptiska till förslaget om ”förtroendeöppet”, ett koncept som syftar till att hålla biblioteken öppna utan närvarande personal, då stadens bibliotek har haft problem med ungdomsgång som bidragit till en otrygg och ogästvänlig miljö för övriga besökare.

Norrmalms stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Ulla Sjöbergh (S) och Karin Norman (V) enligt följande.

1. Nämnden godkänner delvis förvaltningens tjänsteutlåtande.

2. Därutöver anföras:

Att i enlighet med S och V:s reservation i kulturnämnden anföras

Att utbyggnaden av nodbibliotek inte får ske på bekostnad av de lokala biblioteken.

Att barnlitteraturen delvis undantas från den gemensamma samlingen

I grunden är vi positiva till förslagen men vi ser risker och utmaningar som utan noga avvägningar och fullgod finansiering kan leda till oönskade effekter.

Det kan bli oerhört ojämnt om bestånden av böcker inte syns utan ska beställas.

Det ger inte utrymme för spontana upptäckter. Vi har också sett den utarmning som skett när internationella biblioteket lades ner/flyttades tillsammans med tidskriftsavdelningen.

Vi menar att biblioteksverksamheten har varit nedmonterad under den här mandatperioden och den grönbå majoriteten har inte ens klarat av att finansiera en renovering av stadsbiblioteket och behovet av en stärkt finansiering är stor och är avgörande för att stärka bibliotekens samhällsviktiga och omfattande uppdrag.

Särskilt uttalande gjordes av Julian Kroon (SD) enligt följande.

Sverigedemokraterna ser positivt på att det presenteras en visionär plan för bibliotekens framtid. I tider av digitalisering samt förändrade konsumtions- och levnadsmönster är det av stor vikt att föra diskussioner om gamla institutioners framtida roll i samhället. Trots detta vill vi höja ett varningens finger sett till ett flertal punkter i biblioteksplanen.

Den centrala utgångspunkten för alla bibliotek måste vara rollen som kunskapsspridare och förkämpe för yttrandefrihet. Detta innebär att biblioteken ska vara en plats där otaliga motstridiga perspektiv, samtidigt som det finns ett stabilt grundfundament varifrån personal kan förmedla kunskap till bland annat ungdomar

och nyanlända. I och med de stora integrationsproblemen Sverige lider av, samt behovet av att sprida kunskap om svensk kultur till nya generationer, ser vi det som självklart att biblioteken främjar svensk litteratur samt litteratur om Sverige. Vi anser det bästa sättet att inkludera utlandsfödda och göra dessa till en del av det svenska samhället är genom att introducera och välkomna dem till den svenska kulturskatten. Inte genom att hänvisa dem till annan kultur och litteratur.

Vidare ställer vi oss skeptiska till förslaget om "förtroendeöppet", ett koncept som syftar till att hålla biblioteken öppna utan närvarande personal. I en situation där ungdomsgäng gjort sig ökända för att driva runt i, och ha en destruktiv inverkan på bibliotek är det fel väg att gå att ta bort de auktoriteter som har förmåga att återställa ordning. Det riskerar leda till att bibliotek blir ungdomsgårdar, och inte en plats för arbetsro, koncentration och öppenhet. Biblioteken har en central roll att spela i arbetet att skapa mötesplatser och erbjuda kunskap för de som annars kanske inte har tillgång till det. Inte minst är det en avgörande resurs för de i behov av tekniskt stöd.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Ahmed Sharaf Abdi m.fl. (V) och Elvir Kazinic m.fl. (S) enligt följande.

Att förslaget till biblioteksplan 2022-2025 godkännes delvis

Att utbyggnaden av nodbibliotek inte får ske på bekostnaden av de lokala biblioteken

Att barnlitteraturen delvis undantas från den gemensamma samlingen

Därutöver anføres följande:

Förslaget på biblioteksplan för 2022-2025 är en genomarbetad och gedigen produkt som bygger på ett arbetssätt där man lyssnat på Stockholmarnas erfarenheter och behov av biblioteksverksamheten i staden. Biblioteksplanen är fylld av berättelser som visar på hur viktigt biblioteket är som samhällsinstitution och hur stolta vi ska vara över den fantastiska biblioteksverksamhet vi har idag.

Staden växer, biblioteksbesökarnas och läsarnas beteendemönster har förändrats kraftigt över tid vilket fodrar att biblioteken behöver anpassa sin verksamhet för att möta stockholmarna på ett bättre sätt. Vi delar därför biblioteksplanens lovvärda ambition om att göra biblioteken mer relevanta än någonsin och det finns ett behov av att stärka bibliotekens förutsättningar för att klara av sitt oerhört samhällsviktiga och omfattande uppdrag. Det handlar både om stärkt finansiering och att ta kliv framåt för att Stockholms bibliotek ska ligga i framkant nationellt och hålla högsta möjliga kvalitet.

Vi vill dock vara tydliga med att strategiska förflyttningar behöver ske varsamt och med eftertanke. När biblioteken får ett förändrat uppdrag på strukturell nivå måste man

säkerställa att det inte sker på bekostnaden av en likvärdig tillgång till biblioteken för alla Stockholmare oavsett utbildningsbakgrund eller var i staden man bor.

När det gäller de nya strategiska förflyttningar som presenteras i biblioteksplanen är vi i grunden positiva till förslagen, men vi ser att det finns risker och utmaningar som utan noga avvägningar och fullgod finansiering kan leda till oönskade effekter.

Från bibliotekets bestånd till stockholmarnas samling

Det finns flera vinster att göra när biblioteken går från ett lokalt bestånd till en gemensam boksamling. En modern logistikkedja där det blir lättare för användarna att beställa böcker kan innebära förbättrad service och effektivisering av biblioteksverksamheten där mängden transporter minskas och resurser frigörs till att förbättra programverksamheten.

Däremot finns det problem och risker med att från lokala bestånd till en så kallad flytande samling. För att en flytande samling ska fungera fullt ut och stärka likvärdigheten behöver beteendemönstret se liknande ut i hela staden, vilket inte är fallet idag. Om boende i innerstaden i högre grad beställer och efterfrågar böcker av olika kategorier än vad boende i våra ytterförorter gör kommer böcker att koncentreras till biblioteken som ligger centralt. Det skulle vara förödande.

Särskilt viktigt är det att barnböcker inte ingår i stadens gemensamma bestånd utan att varje enskilt bibliotek har en barnavdelning där böckerna ingår i det egna beståndet. Det finns skäl till att fundera noggrant vilka andra typer av böcker som bör ingå i bibliotekens egna bestånd för att motverka de negativa sidorna med att ha en flytande samling.

Från biblioteket mitt i byn till bibliotek i hela staden

Vi ställer oss i grunden positiva till att varje stadsdelsområde har ett nodbibliotek som kan erbjuda ett bredare utbud av böcker och programverksamhet. Däremot ställer vi oss starkt kritiska till att den här utvecklingen sker på bekostnad av våra mindre lokala bibliotek.

Biblioteket mitt i byn har inte tappat relevans. Tvärt om menar vi att ett levande lokalt bibliotek i närområdet är viktigare än någonsin. Ett bemannat bibliotek med en god programverksamhet, särskilt för barn och unga, ska vara hjärtat av våra lokalsamhällen där alla medborgare känner sig välkomna. Den här mandatperioden har samhällsservicen i staden försämrats på många platser, särskilt i våra ytterförorter. En reducering av de lokala biblioteken skulle vara ett dråpslag i det avseendet på många platser.

Vidare går och cyklar många barn och föräldrar till sitt lokala bibliotek för att låna böcker. Hur många av dessa skulle ta sig till ett nodbibliotek en eftermiddag efter förskolan när det lokala biblioteket inte finns kvar eller har minskad tillgänglighet? Att lägga ner, ta bort bemanningen eller reducera tillgängligheten till dessa skulle skapa oerhört negativa effekter för barnens läsande, läskunnighet och den lokala samhällsservicen som biblioteken är en essentiell del av.

Det är helt oacceptabelt att utbyggnaden av nodbiblioteksstrukturen sker på bekostnaden av våra mindre bibliotek och därför förutsätter vi att biblioteksplanen

möts upp av en starkt finansiering från den grönbå majoriteten som möjliggör för utvecklingen av notbiblioteken samtidigt som vi också stärker våra lokala bibliotek.

Från kopieringsrum till samhällsuppdrag

Biblioteken är en plats som många olika typer av människor söker sig till för ärenden som inte har med läsning eller utlån av medier av olika slag att göra. Samhällsservicen som biblioteken erbjuder i form av vägledning, stöd av olika slag och tillgång till datorer, kopiatorer och wi-fi är mycket uppskattad och viktig för många stockholmare.

Vi ställer oss positiva till att den här delen av bibliotekens verksamhet lyfts upp i biblioteksplanen, men vi hade önskat att man tog ett ytterligare kliv och föreslog att varje bibliotek också ska ha ett medborgarkontor. På flera platser är bibliotek och medborgarkontor samlokaliserade och vi anser att det finns goda skäl att höja ambitionsnivån för samhällsservicen för alla stadens bibliotek.

Vidare anger biblioteksplanen att all verksamhetsutveckling bör utgå från att utforma en så inkluderande verksamhet för så många som möjligt. Biblioteket beskrivs som en plats som ska vara inbjudande, trygg och tillgänglig för alla. En plats med tydlig struktur för det trygghetsskapande arbetet - och med ett tydligt uppdrag om att anpassa sig till användarnas behov. Exempelvis lyfts Barnrättsperspektivet på ett tydligt sätt, men däremot lyser HBTQ+ perspektivet med sin frånvaro.

För att biblioteken fortsatt ska kunna bidra till att en stad som lever upp till mänskliga rättigheter och mångfald så krävs det också att det finns en bredd bland de prioriterade målgrupperna. Biblioteken är samhällsviktig aktör och deras aktiva arbete för hbtq+ personer kan göra stor skillnad för den enskilda att inkluderas i staden. Svensk biblioteks förening har bland annat utformat en guide för bibliotekens arbete med just hbtq+ frågor, med syfte att inspirera verksamma inom bibliotekssektorn. Där beskrivs bland annat vikten av ett medvetet inkluderande för att bättre kunna skapa en miljö där alla känner sig välkomna, och trygga. Dit når biblioteken genom kompetensutveckling och normkritiska perspektiv som är viktiga inte vara för det direkta arbetet i biblioteksrummen utan också vid marknadsföring, rekrytering och planering. Att inkludera och synliggöra hbtq+ perspektivet i biblioteksutvecklingen, och prioritera det i föreningens arbete, bör vara en självklarhet. Inte ens biblioteken är fria från hot och våld, och vi har de senaste åren sett flera exempel runt om i landet på när extrema krafter försöker inskränka de mänskliga rättigheterna genom att påverka vilka flaggor som får hängas upp mm.

Särskilt uttalande gjordes av Ole-Jörgen Persson m.fl. (M), Johan Bergelin (L), Tomas Beer (MP) och Patrick Amofah (C) enligt följande.

Biblioteksplanen utgör en god grund för arbetet med att främja biblioteken så de når fler. I vår stadsdel använts bibliotek på ett mångfasetterat sätt.

I Järva är biblioteken inte bara för att låna en bok, utan används av många människor till en rad andra saker som bl.a. att låna och använda datorer som finns där,

wifi, printa ut, göra läxor/eller ta emot läxhjälp eller för att plugga. Många, särskilt unga, använder också biblioteken för att boka ett rum i lugn och ro för studier eftersom många är trångbodda, vilket varit tydligt under pandemin.

Biblioteken erbjuder också kulturprogram, aktiviteter för barn, språkcafé eller få viss samhällsservice.

Kista biblioteket är ett bra exempel och erbjuder mycket av den service som listats ovan. Det är mycket uppskattat i området av barn, ungdomar vuxna, och Kista vann priset för världens bästa bibliotek i 2015.

Det är av vikt att biblioteksplanen också tar hänsyn även till dessa behov. Biblioteken i Rinkeby och Husby bör sträva efter att kunna erbjuda samma möjligheter som finns i Kista.

Vi vill också lyfta behovet av att fortsätta arbetet för att säkerställa ordning, lugn och ro i alla stadens bibliotek. Biblioteken ska vara en trygg plats för alla som vistas där.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Tina Kratz m.fl. (V) och Monica Lövström m.fl. (S) enligt följande.

Att delvis godkänna förvaltningens förslag

Att uppdra åt förvaltningen att lägga till vikten av att utveckling av nodbibliotek inte får ske på bekostnad av de lokala biblioteken.

Från biblioteket mitt i byn till bibliotek i hela staden

Vi ställer oss i grunden positiva till att varje stadsdelsområde har ett nodbibliotek som kan erbjuda ett bredare utbud av böcker och programverksamhet. Däremot ställer vi oss starkt kritiska till att den här utvecklingen sker på bekostnad av våra mindre lokala bibliotek.

Biblioteket mitt i byn har inte tappat relevans. Tvärt om menar vi att ett levande lokalt bibliotek i närområdet är viktigare än någonsin. Ett bemannat bibliotek med en god programverksamhet, särskilt för barn och unga, ska vara hjärtat av våra lokalsamhällen där alla medborgare känner sig välkomna. Den här mandatperioden har samhällsservicen i staden försämrats på många platser, särskilt i våra ytterförorter. En reduktion av de lokala biblioteken skulle vara ett dråpslag i det avseendet på många platser. Vidare går och cyklar många barn och föräldrar till sitt lokala bibliotek för att låna böcker, så även här i Skarpnäcks stadsdel.

Hur många av dessa skulle ta sig till ett nodbibliotek en eftermiddag efter förskolan när det lokala biblioteket inte finns kvar eller har minskad tillgänglighet? Att lägga ner, ta bort bemanningen eller reducera tillgängligheten till dessa skulle skapa oerhört negativa effekter för barnens läsande, läskunnighet och den lokala samhällsservicen som biblioteken är en essentiell del av. Detta särskilt då det gäller utsatta områden och grupper.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Salar Rashid m.fl. (S), Shamsou A. Hassan m.fl. (V) och Sara Soumah (Fi) genom ersätтарыttande enligt följande.

Att förslaget till biblioteksplan 2022-2025 godkännes delvis

Att utbyggnaden av nodbibliotek inte får ske på bekostnaden av de lokala biblioteken

Att barnlitteraturen delvis undantas från den gemensamma samlingen

Att däröver anföras följande

Förslaget på biblioteksplan för 2022-2025 är en genomarbetad och gedigen produkt som bygger på ett arbetssätt där man lyssnat på Stockholmarnas erfarenheter och behov av biblioteksverksamheten i staden. Biblioteksplanen är fylld av berättelser som visar på hur viktigt biblioteket är som samhällsinstitution och hur stolta vi ska vara över den fantastiska biblioteksverksamhet vi har idag.

Staden växer, biblioteksbesökarnas och läsarnas beteendemönster har förändrats kraftigt över tid vilket fodrar att biblioteken behöver anpassa sin verksamhet för att möta stockholmarna på ett bättre sätt. Vi delar därför biblioteksplanens lovvärda ambition om att göra biblioteken mer relevanta än någonsin och det finns ett behov av att stärka bibliotekens förutsättningar för att klara av sitt oerhört samhällsviktiga och omfattande uppdrag. Det handlar både om stärkt finansiering och att ta kliv framåt för att Stockholms bibliotek ska ligga i framkant nationellt och hålla högsta möjliga kvalitet.

Vi vill dock vara tydliga med att strategiska förflyttningar behöver ske varsamt och med eftertanke. När biblioteken får ett förändrat uppdrag på strukturell nivå måste man säkerställa att det inte sker på bekostnaden av en likvärdig tillgång till biblioteken för alla Stockholmare oavsett utbildningsbakgrund eller var i staden man bor.

När det gäller de nya strategiska förflyttningar som presenteras i biblioteksplanen är vi i grunden positiva till förslagen, men vi ser att det finns risker och utmaningar som utan noga avvägningar och fullgod finansiering kan leda till oönskade effekter.

Från bibliotekets bestånd till stockholmarnas samling

Det finns flera vinster att göra när biblioteken går från ett lokalt bestånd till en gemensam boksamling. En modern logistikkedja där det blir lättare för användarna att beställa böcker kan innebära förbättrad service och effektivisering av biblioteksverksamheten där mängden transporter minskar och resurser frigörs till att förbättra programverksamheten.

Däremot finns det problem och risker med att från lokala bestånd till en så kallad flytande samling. För att en flytande samling ska fungera fullt ut och stärka likvärdigheten behöver beteendemönstret se liknande ut i hela staden, vilket inte är fallet idag. Om boende i innerstaden i högre grad beställer och efterfrågar böcker av olika kategorier än vad boende i våra ytterförorter gör kommer böcker att koncentreras till biblioteken som ligger centralt. Det skulle vara förödande.

Särskilt viktigt är det att barnböcker inte ingår i stadens gemensamma bestånd utan att varje enskilt bibliotek har en barnavdelning där böckerna ingår i det egna beståndet.

Det finns skäl till att fundera noggrant vilka andra typer av böcker som bör ingå bibliotekens egna bestånd för att motverka de negativa sidorna med att ha en flytande samling.

Från biblioteket mitt i byn till bibliotek i hela staden

Vi ställer oss positiva till att varje stadsdel har ett nodbibliotek som kan erbjuda ett bredare utbud av böcker och programverksamhet. Däremot ställer vi oss starkt kritiska till att den här utvecklingen sker på bekostnad av våra mindre lokala bibliotek.

Biblioteket mitt i byn har inte tappat relevans. Tvärt om menar vi att ett levande lokalt bibliotek i närområdet är viktigare än någonsin. Ett bemannat bibliotek med en god programverksamhet, särskilt för barn och unga, ska vara hjärtat av våra lokalsamhällen där alla medborgare känner sig välkomna. Den här mandatperioden har samhällsservicen i staden försämrats på många platser, särskilt i våra ytterförorter. En reducering av de lokala biblioteken skulle vara ett dråpslag i det avseendet på många platser.

Vidare går och cyklar många barn och föräldrar till sitt lokala bibliotek för att låna böcker. Hur många av dessa skulle ta sig till ett nodbibliotek en eftermiddag efter förskolan när det lokala biblioteket inte finns kvar eller har minskad tillgänglighet? Att lägga ner, ta bort bemanningen eller reducera tillgängligheten till dessa skulle skapa oerhört negativa effekter för barnens läsande, läskunnighet och den lokala samhällsservicen som biblioteken är en essentiell del av.

Det är helt oacceptabelt att utbyggnaden av nodbiblioteksstrukturen sker på bekostnaden av våra mindre bibliotek och därför förutsätter vi att biblioteksplanen möts upp av en stärkt finansiering från den grönbå majoriteten som möjliggör för utvecklingen av notbiblioteken samtidigt som vi också stärker våra lokala bibliotek.

Från kopieringsrum till samhällsuppdrag

Biblioteken är en plats som många olika typer av människor söker sig till för ärenden som inte har med läsning eller utlån av medier av olika slag. Samhällsservicen som biblioteken erbjuder i form av vägledning, stöd av olika slag och tillgång till datorer, kopiatorer och wi-fi är mycket uppskattad och viktig för många stockholmare. Vi ställer oss positiva till att den här delen av bibliotekens kärnverksamhet lyfts upp i biblioteksplanen, men vi hade önskat att man tog ett ytterligare kliv och föreslog att varje bibliotek också ska ha ett medborgarkontor. På flera platser är bibliotek och medborgarkontor samlokaliserade och vi anser att det finns goda skäl att höja ambitionsnivån för samhällsservicen för alla stadens bibliotek.

Vidare anger biblioteksplanen att all verksamhetsutveckling bör utgå från att utforma en så inkluderande verksamhet för så många som möjligt. Biblioteket beskrivs som en plats som ska vara inbjudande, trygg och tillgänglig för alla. En plats med tydlig struktur för det trygghetsskapande arbetet - och med ett tydligt uppdrag om att anpassa sig till användarnas behov. Exempelvis lyfts Barnrättsperspektivet på ett tydligt sätt, men däremot lyser HBTQ+ perspektivet med sin frånvaro.

För att biblioteken fortsatt ska kunna bidra till att en stad som lever upp till mänskliga rättigheter och mångfald så krävs det också att det finns en bredd bland de

prioriterade målgrupperna. Biblioteken är samhällsviktig aktör och deras aktiva arbete för hbtq+ personer kan göra stor skillnad för den enskilda att inkluderas i staden. Svensk biblioteks förening har bland annat utformat en guide för bibliotekens arbete med just hbtq+ frågor, med syfte att inspirera verksamma inom bibliotekssektorn. Där beskrivs bland annat vikten av ett medvetet inkluderande för att bättre kunna skapa en miljö där alla känner sig välkomna, och trygga. Dit når biblioteken genom kompetensutveckling och normkritiska perspektiv som är viktiga inte bara för det direkta arbetet i biblioteksrummen utan också vid marknadsföring, rekrytering och planering. Att inkludera och synliggöra hbtq+ perspektivet i biblioteksutvecklingen, och prioritera det i föreningens arbete, bör vara en självklarhet. Inte ens biblioteken är fria från hot och våld, och vi har de senaste åren sett flera exempel runt om i landet på när extrema krafter försöker inskränka de mänskliga rättigheterna genom att påverka vilka flaggor som får hängas upp mm.

Särskilt uttalande gjordes av Tapani Juntunen (SD) enligt följande.

Sverigedemokraterna ser positivt på att det presenteras en plan för bibliotekens framtid i Stockholms stad. Den centrala utgångspunkten för alla bibliotek har varit och bör vara att vara en plats för förkovring och kunskapsspridning. I tider av förändrade konsumtions- och levnadsmönster är det av stor vikt att föra diskussioner om hur vi kan bevara och värna centrala institutioners roll i framtiden. Bibliotekens roll att bevara viktig litteratur och blivit än mer viktigt då allt mer digitaliseras.

Biblioteken har en central roll att spela i att skapa mötesplatser och erbjuda kunskap för de som annars kanske inte har tillgång till det. Inte minst är det en avgörande resurs för de i behov av tekniskt stöd. Stockholms stadsbibliotek är lika gammalt som den svenska demokratin och Sveriges bibliotekstraditioner är en del av den svenska kulturen. I och med de samhällsutmaningar som den förda politiken har skapat så ser vi att bibliotekens roll blir allt viktigare att sprida kunskap om svensk kultur och historia till nya generationer.

Vidare ställer vi oss skeptiska till förslaget om ”förtroendeöppet”, ett koncept som syftar till att hålla biblioteken öppna utan närvarande personal, då stadens bibliotek har haft problem med ungdomsgång som bidragit till en otrygg och ogästvänlig miljö för övriga besökare.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Rashid Mohammed m.fl. (V) och Anna Jonazon m.fl. (S) enligt följande.

Att förslaget till biblioteksplan 2022-2025 godkännes delvis

Att utbyggnaden av nodbibliotek inte får ske på bekostnaden av de lokala biblioteken

Att barnlitteraturen delvis undantas från den gemensamma samlingen

Att därutöver anförs följande:

Förslaget på biblioteksplan för 2022-2025 är en genomarbetad och gedigen produkt som bygger på ett arbetssätt där man lyssnat på Stockholmarnas erfarenheter och behov av biblioteksverksamheten i staden. Biblioteksplanen är fylld av berättelser som visar på hur viktigt biblioteket är som samhällsinstitution och hur stolta vi ska vara över den fantastiska biblioteksverksamhet vi har idag.

Staden växer, biblioteksbesökarnas och läsarnas beteendemönster har förändrats kraftigt över tid vilket fodrar att biblioteken behöver anpassa sin verksamhet för att möta stockholmarna på ett bättre sätt. Vi delar därför biblioteksplanens lovvärda ambition om att göra biblioteken mer relevanta än någonsin och det finns ett behov av att stärka bibliotekens förutsättningar för att klara av sitt oerhört samhällsviktiga och omfattande uppdrag. Det handlar både om stärkt finansiering och att ta kliv framåt för att Stockholms bibliotek ska ligga i framkant nationellt och hålla högsta möjliga kvalitet.

Vi vill dock vara tydliga med att strategiska förflyttningar behöver ske varsamt och med eftertanke. När biblioteken får ett förändrat uppdrag på strukturell nivå måste man säkerställa att det inte sker på bekostnaden av en likvärdig tillgång till biblioteken för alla Stockholmare oavsett utbildningsbakgrund eller var i staden man bor.

När det gäller de nya strategiska förflyttningar som presenteras i biblioteksplanen är vi i grunden positiva till förslagen, men vi ser att det finns risker och utmaningar som utan noga avvägningar och fullgod finansiering kan leda till oönskade effekter.

Från bibliotekets bestånd till stockholmarnas samling

Det finns flera vinster att göra när biblioteken går från ett lokalt bestånd till en gemensam boksamling. En modern logistikkedja där det blir lättare för användarna att beställa böcker kan innebära förbättrad service och effektivisering av biblioteksverksamheten där mängden transporter minskas och resurser frigörs till att förbättra programverksamheten.

Däremot finns det problem och risker med att från lokala bestånd till en så kallad flytande samling. För att en flytande samling ska fungera fullt ut och stärka likvärdigheten behöver beteendemönstret se liknande ut i hela staden, vilket inte är fallet idag. Om boende i innerstaden i högre grad beställer och efterfrågar böcker av olika kategorier än vad boende i våra ytterförorter gör kommer böcker att koncentreras till biblioteken som ligger centralt. Det skulle vara förödande.

Särskilt viktigt är det att barnböcker inte ingår i stadens gemensamma bestånd utan att varje enskilt bibliotek har en barnavdelning där böckerna ingår i det egna beståndet. Det finns skäl till att fundera noggrant vilka andra typer av böcker som bör ingå i bibliotekens egna bestånd för att motverka de negativa sidorna med att ha en flytande samling.

Från biblioteket mitt i byn till bibliotek i hela staden

Vi ställer oss i grunden positiva till att varje stadsdelsområde har ett nodbibliotek som kan erbjuda ett bredare utbud av böcker och programverksamhet. Däremot ställer

vi oss starkt kritiska till att den här utvecklingen sker på bekostnad av våra mindre lokala bibliotek.

Biblioteket mitt i byn har inte tappat relevans. Tvärt om menar vi att ett levande lokalt bibliotek i närområdet är viktigare än någonsin. Ett bemannat bibliotek med en god programverksamhet, särskilt för barn och unga, ska vara hjärtat av våra lokalsamhällen där alla medborgare känner sig välkomna. Den här mandatperioden har samhällsservicen i staden försämrats på många platser, särskilt i våra ytterförorter. En reduktion av de lokala biblioteken skulle vara ett dråpslag i det avseendet på många platser.

Vidare går och cyklar många barn och föräldrar till sitt lokala bibliotek för att låna böcker. Hur många av dessa skulle ta sig till ett nodbibliotek en eftermiddag efter förskolan när det lokala biblioteket inte finns kvar eller har minskad tillgänglighet? Att lägga ner, ta bort bemanningen eller reducera tillgängligheten till dessa skulle skapa oerhört negativa effekter för barnens läsande, läskunnighet och den lokala samhällsservicen som biblioteken är en essentiell del av.

Det är helt oacceptabelt att utbyggnaden av nodbiblioteksstrukturen sker på bekostnad av våra mindre bibliotek och därför förutsätter vi att biblioteksplanen möts upp av en starkt finansiering från den grönbå majoriteten som möjliggör för utvecklingen av notbiblioteken samtidigt som vi också stärker våra lokala bibliotek.

Från kopieringsrum till samhällsuppdrag

Biblioteken är en plats som många olika typer av människor söker sig till för ärenden som inte har med läsning eller utlån av medier av olika slag att göra. Samhällsservicen som biblioteken erbjuder i form av vägledning, stöd av olika slag och tillgång till datorer, kopiatorer och wi-fi är mycket uppskattad och viktig för många stockholmare.

Vi ställer oss positiva till att den här delen av bibliotekens verksamhet lyfts upp i biblioteksplanen, men vi hade önskat att man tog ett ytterligare kliv och föreslog att varje bibliotek också ska ha ett medborgarkontor. På flera platser är bibliotek och medborgarkontor samlokaliserade och vi anser att det finns goda skäl att höja ambitionsnivån för samhällsservicen för alla stadens bibliotek.

Vidare anger biblioteksplanen att all verksamhetsutveckling bör utgå från att utforma en så inkluderande verksamhet för så många som möjligt. Biblioteket beskrivs som en plats som ska vara inbjudande, trygg och tillgänglig för alla. En plats med tydlig struktur för det trygghetsskapande arbetet - och med ett tydligt uppdrag om att anpassa sig till användarnas behov. Exempelvis lyfts Barnrättsperspektivet på ett tydligt sätt, men däremot lyser HBTQ+ perspektivet med sin frånvaro.

För att biblioteken fortsatt ska kunna bidra till att en stad som lever upp till mänskliga rättigheter och mångfald så krävs det också att det finns en bredd bland de prioriterade målgrupperna. Biblioteken är samhällsviktig aktör och deras aktiva arbete för hbtq+ personer kan göra stor skillnad för den enskilda att inkluderas i staden. Svensk biblioteks förening har bland annat utformat en guide för bibliotekens arbete med just hbtq+ frågor, med syfte att inspirera verksamma inom bibliotekssektorn.

Där beskrivs bland annat vikten av ett medvetet inkluderande för att bättre kunna skapa en miljö där alla känner sig välkomna, och trygga. Dit når biblioteken genom kompetensutveckling och normkritiska perspektiv som är viktiga inte vara för det direkta arbetet i biblioteksrummen utan också vid marknadsföring, rekrytering och planering. Att inkludera och synliggöra hbtq+ perspektivet i biblioteksutvecklingen, och prioritera det i föreningens arbete, bör vara en självklarhet. Inte ens biblioteken är fria från hot och våld, och vi har de senaste åren sett flera exempel runt om i landet på när extrema krafter försöker inskränka de mänskliga rättigheterna genom att påverka vilka flaggor som får hängas upp mm.

Särskilt uttalande gjordes av Ghazal Saberian (SD) enligt följande.

Sverigedemokraterna ser positivt på att det presenteras en plan för bibliotekens framtid i Stockholms stad. Den centrala utgångspunkten för alla bibliotek har varit och bör vara att vara en plats för förkovring och kunskapsspridning. I tider av förändrade konsumtions- och levnadsmönster är det av stor vikt att föra diskussioner om hur vi kan bevara och värna centrala institutioners roll i framtiden. Bibliotekens roll att bevara viktig litteratur och blivit än mer viktigt då allt mer digitaliseras.

Biblioteken har en central roll att spela i att skapa mötesplatser och erbjuda kunskap för de som annars kanske inte har tillgång till det. Inte minst är det en avgörande resurs för de i behov av tekniskt stöd. Stockholms stadsbibliotek är lika gammalt som den svenska demokratin och Sveriges bibliotekstraditioner är en del av den svenska kulturen. I och med de samhällsutmaningar som den förda politiken har skapat så ser vi att bibliotekens roll blir allt viktigare att sprida kunskap om svensk kultur och historia till nya generationer.

Vidare ställer vi oss skeptiska till förslaget om ”förtroendeöppet”, ett koncept som syftar till att hålla biblioteken öppna utan närvarande personal, då stadens bibliotek har haft problem med ungdomsgång som bidragit till en otrygg och ogästvänlig miljö för övriga besökare.

Södermalms stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Anders Göransson m.fl. (S) och Frida Nehrfors Hultén (V) enligt följande.

Biblioteken är platser där människor kan vara ensamma tillsammans. En av få allmänna platser där personal finns på plats. Det går att komma in utan tidsbokning och ställa frågor till en levande människa. Och alla är välkomna.

Södermalms kommunala bibliotek, som Tranströmerbiblioteket, Hornstull och Luma, är helt fundamentala för att alla invånare och besökare i stadsdelen ska kunna tillgängliggöra sig olika sorters litteratur på samma villkor. Därför är det viktigt att möjliggöra satsningar på de lokala biblioteken och utveckla dessa även i framtiden.

I övrigt hänvisar vi till Vänsterpartiets, Socialdemokraternas och Feministiskt initiativs gemensamma förslag till beslut i Kulturnämnden:

Att förslaget till biblioteksplan 2022–2025 godkännes delvis

Att utbyggnaden av nodbibliotek inte får ske på bekostnaden av de lokala biblioteken

Att barnlitteraturen delvis undantas från den gemensamma samlingen

Att däröver anföras följande

Förslaget på biblioteksplan för 2022–2025 är en genomarbetad och gedigen produkt som bygger på ett arbetssätt där man lyssnat på stockholmarnas erfarenheter och behov av biblioteksverksamheten i staden. Biblioteksplanen är fylld av berättelser som visar på hur viktigt biblioteket är som samhällsinstitution och hur stolta vi ska vara över den fantastiska biblioteksverksamhet vi har idag.

Staden växer, biblioteksbesökarnas och läsarnas beteendemönster har förändrats kraftigt över tid vilket fodrar att biblioteken behöver anpassa sin verksamhet för att möta stockholmarna på ett bättre sätt. Vi delar därför biblioteksplanens lovvärda ambition om att göra biblioteken mer relevanta än någonsin och det finns ett behov av att stärka bibliotekens förutsättningar för att klara av sitt oerhört samhällsviktiga och omfattande uppdrag. Det handlar både om stärkt finansiering och att ta kliv framåt för att Stockholms bibliotek ska ligga i framkant nationellt och hålla högsta möjliga kvalitet.

Vi vill dock vara tydliga med att strategiska förflyttningar behöver ske varsamt och med eftertanke. När biblioteken får ett förändrat uppdrag på strukturell nivå måste man säkerställa att det inte sker på bekostnaden av en likvärdig tillgång till biblioteken för alla Stockholmare oavsett utbildningsbakgrund eller var i staden man bor.

När det gäller de nya strategiska förflyttningar som presenteras i biblioteksplanen är vi i grunden positiva till förslagen, men vi ser att det finns risker och utmaningar som utan noga avvägningar och fullgod finansiering kan leda till oönskade effekter.

Från bibliotekets bestånd till stockholmarnas samling

Det finns flera vinster att göra när biblioteken går från ett lokalt bestånd till en gemensam boksamling. En modern logistikkedja där det blir lättare för användarna att beställa böcker kan innebära förbättrad service och effektiviseringar av biblioteksverksamheten där mängden transporter minskas och resurser frigörs till att förbättra programverksamheten.

Däremot finns det problem och risker med att från lokala bestånd till en så kallad flytande samling. För att en flytande samling ska fungera fullt ut och stärka likvärdigheten behöver beteendemönstret se liknande ut i hela staden, vilket inte är fallet idag. Om boende i innerstaden i högre grad beställer och efterfrågar böcker av olika kategorier än vad boende i våra ytterförorter gör kommer böcker att koncentreras till biblioteken som ligger centralt. Det skulle vara förödande.

Särskilt viktigt är det att barnböcker inte ingår i stadens gemensamma bestånd utan att varje enskilt bibliotek har en barnavdelning där böckerna ingår i det egna beståndet. Det finns skäl till att fundera noggrant vilka andra typer av böcker som bör ingå bibliotekens egna bestånd för att motverka de negativa sidorna med att ha en flytande samling.

Från biblioteket mitt i byn till bibliotek i hela staden

Vi ställer oss positiva till att varje stadsdel har ett nodbibliotek som kan erbjuda ett bredare utbud av böcker och programverksamhet. Däremot ställer vi oss starkt kritiska till att den här utvecklingen sker på bekostnad av våra mindre lokala bibliotek.

Biblioteket mitt i byn har inte tappat relevans. Tvärt om menar vi att ett levande lokalt bibliotek i närområdet är viktigare än någonsin. Ett bemannat bibliotek med en god programverksamhet, särskilt för barn och unga, ska vara hjärtat av våra lokalsamhällen där alla medborgare känner sig välkomna. Den här mandatperioden har samhällsservicen i staden försämrats på många platser, särskilt i våra ytterförorter. En reducering av de lokala biblioteken skulle vara ett dråpslag i det avseendet på många platser.

Vidare går och cyklar många barn och föräldrar till sitt lokala bibliotek för att låna böcker.

Hur många av dessa skulle ta sig till ett nodbibliotek en eftermiddag efter förskolan när det lokala biblioteket inte finns kvar eller har minskad tillgänglighet? Att lägga ner, ta bort bemanningen eller reducera tillgängligheten till dessa skulle skapa oerhört negativa effekter för barnens läsande, läskunnighet och den lokala samhällsservicen som biblioteken är en essentiell del av.

Det är helt oacceptabelt att utbyggnaden av nodbiblioteksstrukturen sker på bekostnaden av våra mindre bibliotek och därför förutsätter vi att biblioteksplanen möts upp av en starkt finansiering från den grönbå majoriteten som möjliggör för utvecklingen av notbiblioteken samtidigt som vi också stärker våra lokala bibliotek.

Från kopieringsrum till samhällsuppdrag

Biblioteken är en plats som många olika typer av människor söker sig till för ärenden som inte har med läsning eller utlån av medier av olika slag. Samhällsservicen som biblioteken erbjuder i form av vägledning, stöd av olika slag och tillgång till datorer, kopiatorer och wi-fi är mycket uppskattad och viktig för många stockholmare.

Vi ställer oss positiva till att den här delen av bibliotekens kärnverksamhet lyfts upp i biblioteksplanen, men vi hade önskat att man tog ett ytterligare kliv och föreslog att varje bibliotek också ska ha ett medborgarkontor. På flera platser är bibliotek och medborgarkontor samlokaliserade och vi anser att det finns goda skäl att höja ambitionsnivån för samhällsservicen för alla stadens bibliotek.

Vidare anger biblioteksplanen att all verksamhetsutveckling bör utgå från att utforma en så inkluderande verksamhet för så många som möjligt. Biblioteket beskrivs som en plats som ska vara inbjudande, trygg och tillgänglig för alla. En plats med tydlig struktur för det trygghetsskapande arbetet - och med ett tydligt uppdrag om att anpassa sig till användarnas behov. Exempelvis lyfts Barnrättsperspektivet på ett tydligt sätt, men däremot lyser HBTQ+ perspektivet med sin frånvaro.

För att biblioteken fortsatt ska kunna bidra till att en stad som lever upp till mänskliga rättigheter och mångfald så krävs det också att det finns en bredd bland de prioriterade målgrupperna. Biblioteken är samhällsviktig aktör och deras aktiva arbete för hbtq+ personer kan göra stor skillnad för den enskilda att inkluderas i staden. Svensk biblioteks förening har bland annat utformat en guide för bibliotekens arbete med just hbtq+ frågor, med syfte att inspirera verksamma inom bibliotekssektorn. Där beskrivs bland annat vikten av ett medvetet inkluderande för att bättre kunna skapa en miljö där alla känner sig välkomna, och trygga. Dit når biblioteken genom

kompetensutveckling och normkritiska perspektiv som är viktiga inte vara för det direkta arbetet i biblioteksrummen utan också vid marknadsföring, rekrytering och planering. Att inkludera och synliggöra hbtq+ perspektivet i biblioteksutvecklingen, och prioritera det i föreningens arbete, bör vara en självklarhet. Inte ens biblioteken är fria från hot och våld, och vi har de senaste åren sett flera exempel runt om i landet på när extrema krafter försöker inskränka de mänskliga rättigheterna genom att påverka vilka flaggor som får hängas upp mm.

Särskilt uttalande gjordes av Christina Wallmark (SD) enligt följande.

Sverigedemokraterna ser positivt på att det presenteras en plan för bibliotekens framtid i Stockholms stad. Den centrala utgångspunkten för alla bibliotek har varit och bör vara att vara en plats för förkovring och kunskapsspridning. I tider av förändrade konsumtions- och levnadsmönster är det av stor vikt att föra diskussioner om hur vi kan bevara och värna centrala institutioners roll i framtiden. Bibliotekens roll att bevara viktig litteratur och blivit än mer viktigt då allt mer digitaliseras.

Biblioteken har en central roll att spela i att skapa mötesplatser och erbjuda kunskap för de som annars kanske inte har tillgång till det. Inte minst är det en avgörande resurs för de i behov av tekniskt stöd. Stockholms stadsbibliotek är lika gammalt som den svenska demokratin och Sveriges bibliotekstraditioner är en del av den svenska kulturen. I och med de samhällsutmaningar som den förda politiken har skapat så ser vi att bibliotekens roll blir allt viktigare att sprida kunskap om svensk kultur och historia till nya generationer.

Vidare ställer vi oss skeptiska till förslaget om ”förtroendeöppet”, ett koncept som syftar till att hålla biblioteken öppna utan närvarande personal, då stadens bibliotek har haft problem med ungdomsgång som bidragit till en otrygg och ogästvänlig miljö för övriga besökare.

Ersättaryttranden gjordes av Ulf Wester (SD) ställer sig bakom det särskilda uttalandet från Sverigedemokraterna.

Ersättaryttrande gjordes av Antonia Simon (Fi), Cassandra Solback och Anna-Karin Lindahl (båda S) som ställer sig bakom det gemensamma förslaget till beslut från Socialdemokraterna och Vänsterpartiet.

Östermalms stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av Birgit Marklund Beijer m.fl. (S) och Jaime Barrios m.fl. (V) enligt följande.

Förslaget på biblioteksplan för 2022-2025 är en genomarbetad och gedigen produkt som bygger på ett arbetssätt där man lyssnat på Stockholmarnas erfarenheter och behov av biblioteksverksamheten i staden. Staden växer, biblioteksbesökarnas och

läsarnas beteendemönster har förändrats kraftigt över tid vilket fodrar att biblioteken behöver anpassa sin verksamhet för att möta stockholmarna på ett bättre sätt.

En biblioteksplan för Stockholm ska säkerställa en likvärdig biblioteksstandard och biblioteksservice över hela staden. Vi vill därför lyfta vikten av äldres möjligheter till bra och tillgänglig läsning. Pandemin har visat oss att många äldre negativt upplevt isolering och brist på stimulans. Äldres perspektiv i biblioteksplanen är viktig och detta borde beaktas.

Vi vill dock vara tydliga med att strategiska förflyttningar behöver ske varsamt och med eftertanke. När biblioteken får ett förändrat uppdrag på strukturell nivå måste man säkerställa att det inte sker på bekostnaden av en likvärdig tillgång till biblioteken för alla stockholmare oavsett utbildningsbakgrund eller var i staden man bor.

Nodbibliotek är bra, men medför risker

Det finns flera vinster att göra när biblioteken går från ett lokalt bestånd till en gemensam boksamling. En modern logistikkedja där det blir lättare för användarna att beställa böcker kan innebära förbättrad service och effektiviseringar av biblioteksverksamheten där mängden transporter minskas och resurser frigörs till att förbättra programverksamheten.

Däremot finns det problem och risker med att från lokala bestånd till en så kallad flytande samling. För att en flytande samling ska fungera fullt ut och stärka likvärdigheten behöver beteendemönstret se liknande ut i hela staden, vilket inte är fallet idag. Särskilt viktigt är det att barnböcker inte ingår i stadens gemensamma bestånd utan att varje enskilt bibliotek har en barnavdelning där böckerna ingår i det egna beståndet

Lokala bibliotek behöver tryggad finansiering

Vi ställer oss i grunden positiva till att varje stadsdelområde har ett nodbibliotek som kan erbjuda ett bredare utbud av böcker och programverksamhet. Däremot ställer vi oss starkt kritiska till att den här utvecklingen sker på bekostnad av våra mindre lokala bibliotek. Ett sätt att utveckla de lokala biblioteken vore att införa en bokbuss. Denna skulle kunna besöka såväl förskolor och äldreboenden, som delar av stadsdelen utan kommunala bibliotek, exempelvis Hjorthagen, Norra Djurgårdsstaden och Ekhagen.

Värna bibliotekens breda roll

Biblioteken är en plats som många olika typer av människor söker sig till för ärenden som inte har med läsning eller utlån av medier av olika slag att göra. Samhällsservicen som biblioteken erbjuder i form av vägledning, stöd av olika slag och tillgång till datorer, kopiatorer och wi-fi är mycket uppskattad och viktig för många stockholmare.

Vi ställer oss positiva till att den här delen av bibliotekens verksamhet lyfts upp i biblioteksplanen, men vi hade önskat att man tog ett ytterligare kliv och föreslog att varje bibliotek också ska ha ett medborgarkontor. På flera platser är bibliotek och medborgarkontor samlokaliserade och vi anser att det finns goda skäl att höja ambitionsnivån för samhällsservicen för alla stadens bibliotek.

Särskilt uttalande gjordes av Göran Ek m.fl. (SD) enligt följande.

Sverigedemokraterna ser positivt på att det presenteras en plan för bibliotekens framtid i Stockholms stad. Den centrala utgångspunkten för alla bibliotek har varit och bör vara att vara en plats för förkovring och kunskapsspridning. I tider av förändrade konsumtions- och levnadsmönster är det av stor vikt att föra diskussioner om hur vi kan bevara och värna centrala institutioners roll i framtiden. Bibliotekens roll att bevara viktig litteratur har blivit än mer viktigt då alltmer digitaliseras.

Biblioteken har en central roll att spela i att skapa mötesplatser och erbjuda kunskap för de som annars kanske inte har tillgång till det. Inte minst är det en avgörande resurs för de i behov av tekniskt stöd. Stockholms stadsbibliotek är lika gammalt som den svenska demokratin och Sveriges bibliotekstraditioner är en del av den svenska kulturen. I och med de samhällsutmaningar som den förda politiken har skapat så ser vi att bibliotekens roll blir allt viktigare att sprida kunskap om svensk kultur och historia till nya generationer.

Däremot ställer vi oss skeptiska till förslaget om ”förtroendeöppet”, ett koncept som syftar till att hålla biblioteken öppna utan närvarande personal, då stadens bibliotek har haft problem med ungdomsgång som bidragit till en otrygg och ogästvänlig miljö för övriga besökare.